

บทที่ 3

กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของทหารกองเกินของประเทศไทย เปรียบเทียบต่างประเทศ

ในบทนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา กฎหมายในไทยและเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ เกี่ยวกับการรับราชการไม่ว่าจะเป็นระบบสมัครใจ เช่น สหรัฐอเมริกา ซึ่งใช้ระบบทหารอาสา รวมทั้งให้เพศหญิงสามารถสมัครเข้าประจำการเป็นทหารอาสาได้ด้วย และระบบการบังคับหรือระบบที่ทุกคนจะต้องเกณฑ์ทหาร เช่น สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งกำหนดให้เพศชายทุกคนต้องเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ เว้นแต่มีข้อยกเว้นที่ไม่ต้องเข้าประจำการ เช่น การเป็นโรคที่ขัดต่อการรับราชการทหาร เป็นต้น และการดำเนินคดีแก่ทหารกองเกินสำหรับการหลีกเลี่ยงจัดชั้นไม่เข้าตรวจเลือกเข้ารับราชการทหาร โดยยกข้อกฎหมายของแต่ละประเทศมานำเสนอ ในส่วนของ การดำเนินคดี การบังคับคดี และการพิจารณาคดีนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษา กฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นกฎหมายที่บังคับใช้แก่ทหารกองเกินในปัจจุบัน

ในปัจจุบันการใช้กฎหมายลงโทษสำหรับทหารกองเกินในประเทศไทยนั้น มีบันทึก ข้อตกลง บันทึกข้อตกลงระหว่างกระทรวง กลาโหมกับกระทรวงมหาดไทย ในระเบียบการอัน เกี่ยวกับการพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ซึ่งอำนาจในการปฏิบัติ ล้วนแล้วแต่เป็นหน้าที่ ของนายอำเภอ ไม่ว่าจะเป็นการออกประกาศเรียกบรรดาชายไทย ตามพระราชบัญญัติรับราชการ ทหาร พ.ศ. 2497 มาตรา 17¹ ในไปลงบันทึกทหารกองเกินในดินเมษาของปีนั้นนั้น การสอบสวน จำหน่ายบุคคลหลีกเลี่ยงจัดชั้น ไม่ว่าจะเป็น การหลีกเลี่ยงไม่มารับหมาย ตามมาตรา 25 ไม่มาเข้ารับ การตรวจเลือกตามมาตรา 27 หรือกระตั้งหลีกเลี่ยงจัดชั้นตามมาตรา 34 ล้วนแล้วแต่เป็นอำนาจ หน้าที่ของนายอำเภอแทบทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน คือ ประมวล กฎหมายอาญา พระราชบัญญัติสัญญาติ และยังมีระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับกระทรวงกลาโหม คำสั่ง กองทัพบก ซึ่งเป็นรายละเอียดกำหนดเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ยึดถือปฏิบัติ ซึ่งแนวทางปฏิบัติจริง นั้น เป็นหน้าที่ออกสัสดีหรือร่วมกับสัสดี เป็นผู้ช่วยให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะ

ซึ่งการดำเนินคดีสำหรับทหารกองเกินนั้น ต้องทำงานบูรณาการร่วมกับหลายหน่วยงาน ในการดำเนินคดีเกี่ยวกับทหารกองเกิน เช่น การส่งทหารกองเกินไปเปรียบเทียบปรับในกรณีที่มา

¹ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497. มาตรา 17. (หน้าที่นายอำเภอ)

ลงบัญชีเกินกว่าอายุ 17 ปี ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้เปรียบเทียบปรับ การทำหนังสือไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ติดตามผู้ที่หลีกเลี่ยงชัดเจนไม่มารับหมายเข้ารับการตรวจเลือก หรือขาดการตรวจเลือก เพื่อออกหมายจับและส่งอัยการสั่งฟ้องติดตามตัวผู้ต้องหา เป็นต้น และในบทนี้ผู้วิจัยจะได้ศึกษาถึงกฎหมายอาญา ที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินคดี บังคับคดีอาญา รวมถึงการพิจารณาคดีอาญา ซึ่งเป็นอำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมาย เพื่อมาปรับใช้กับการดำเนินคดีแก่ทหารกองเกินในบทบาทหน้าที่ของทหารสี่สดี

3.1 การดำเนินคดีเกี่ยวกับการรับราชการทหารประเทศไทย

การดำเนินคดีอาญาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยนั้นจะดำเนินคดีอาญาโดยใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้ดำเนินการแทบทั้งสิ้นตั้งแต่กระบวนการสอบสวนจนถึงการพิจารณาความผิดของทหารกองเกิน ซึ่งการดำเนินคดีดังกล่าวแตกต่างจาก กฎหมายพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 พอสมควรไม่ว่าจะเป็นการสั่งคดีของอัยการ ซึ่งอัยการทหารนั้นผู้มีอำนาจสั่งคดีคือ ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกเป็นต้น อำนาจการจัดตั้งศาลทหาร ต่างๆ

ส่วนที่เกี่ยวข้องการกับดำเนินคดีมีกฎหมายและกฎ ระเบียบ บันทึกรื้อคดีลงจำนวนหลายฉบับที่ถูกมาบังคับใช้เกี่ยวกับการรับราชการทหาร แต่ในประเด็นนี้ ผู้วิจัยจะขอกล่าวในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาที่มีนิติสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับทหารกองเกิน เช่น บัญชีคนหลีกเลี่ยงชัดเจน เมื่อนายอำเภอส่งตัวคนที่ขาดการตรวจเลือกให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีและศาลพิพากษาคดีถึงที่สุดว่ามีความผิด เป็นต้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา กฎหมายประมวลกฎหมายอาญาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร เอาไว้ในบทนี้ซึ่งเป็นข้อที่แตกต่างแต่อาจจะสามารถไปใช้บังคับได้ในบทต่อไป ดังนี้

3.1.1 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความทางอาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความทางอาญา ถูกใช้มาบังคับเกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นอำนาจการปรับ ตาม มาตรา 37 (3) และ (4) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติให้นายตำรวจประจำท้องที่ตั้งแต่ตำแหน่งสารวัตรขึ้นไปหรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรผู้ทำการในตำแหน่งนั้นๆและพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นตามกฎหมายเฉพาะมีอำนาจเปรียบเทียบคดีอาญา ซึ่งเป็นการสั่งฟ้องต่อเนื่องตาม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คือต้องให้พนักงานสอบสวน สอบสวนความผิดเสียก่อน และการพิจารณาพิพากษาของศาล ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

ผู้ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา 18 มีความผิดตามมาตรา 44 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 300 บาทหรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้ไปแสดงตนขอลงบัญชีทหารกองเกินเสียก่อนด้วยตนเอง ต้องระวางโทษเพียงปรับไม่เกิน 100 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับทหารกองเกินที่กระทำความผิดตามมาตรานี้นั้น เจ้าหน้าที่สัสดีจะมีคำร้องให้ ชายไทยนำคำร้องดังกล่าว ไปยื่นต่อพนักงานสอบสวน เพื่อออกไปเสรีจรับเงินค่าปรับมาให้เจ้าหน้าที่สัสดี เพื่อเป็นหลักฐานในการลงบัญชีตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งการเปรียบเทียบปรับดังกล่าวจะแตกต่างจาก พระราชบัญญัติจราจรทางบก ที่ต้องแบ่งให้เทศบาลจำนวน 50 % ส่วนค่าปรับตาม ป.อาญา และกฎหมายอื่นที่มีโทษปรับอาญา ที่ให้อำนาจข้าราชการตำรวจเปรียบเทียบปรับ จะคำนวณส่วนแบ่งเข้ากองทุนเพื่อการสืบสวน 99% ส่วนเข้าหลวง 1%²

และ พิจารณาตามมาตรา 37 (3) และ (4) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บัญญัติให้นายตำรวจประจำท้องที่ตั้งแต่ตำแหน่งสารวัตรขึ้นไปหรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรผู้ทำการในตำแหน่งนั้นๆและพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นตามกฎหมายเฉพาะมีอำนาจเปรียบเทียบคดีอาญาได้ด้วย me ให้ผู้ที่มีอำนาจเปรียบเทียบคดีอาญาตามกฎหมายของไทย ประกอบด้วย พนักงานสอบสวน นายตำรวจประจำท้องที่ และพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นตามกฎหมายเฉพาะ เมื่อผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ และพร้อมที่จะชำระค่าปรับแล้วชอบที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่จักต้องริบจัดการเปรียบเทียบปรับโดยมิชักช้า ถ้าผู้ต้องหาชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดคดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาดไป ตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 38

จะเห็นได้ว่า นายตำรวจประจำท้องที่ตั้งแต่ตำแหน่งสารวัตรขึ้นไปหรือนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร หรือเรียกว่าพนักงานสอบสวน มีอำนาจเปรียบเทียบปรับที่คดีอาญาทุกชนิด เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะเช่น เจ้าหน้าที่สรรพสามิต มีหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีอาญาตามมาตรา 2(16) มีอำนาจเปรียบเทียบคดีปรับไว้ตามที่กฎหมายกำหนดเป็นต้น

และการดำเนินคดีของทหารกองเกินที่มีความผิดตาม พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 มาตรา 25 มาตรา 27 และมาตรา 34 ล้วนแล้วแต่ต้องสั่งฟ้องเป็นคดีอาญาต่อศาลพลเรือนแทบทั้งสิ้น ซึ่งการเริ่มต้นกระบวนการสั่งฟ้องทหารกองเกินในความผิดตามมัจตราดังกล่าว สัสดี

²ระเบียบคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินกองทุนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในการทำหน้าที่ เกี่ยวกับการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. 2563

อำเภอในส่วนที่รับผิดชอบทหารกองเกินในเขตพื้นที่ของตน เมื่อถึงกำหนดการรับหมายเรียก ตาม มาตรา 25 และการตรวจเลือกตามมาตรา 27 หรือ การส่งทหารกองเกินเข้ากองประจำการตามมาตรา 34 หากปรากฏว่ามีทหารกองเกินฝ่าฝืนความผิดดังกล่าว ตัวอย่างเช่น ไม่มารับหมายเรียกตามมาตรา 25 สัสดีอำเภอจะขกรายชื่อเมื่อผ่านพ้นกำหนดเกณฑ์ทหารในปีนั้นนั้น เมื่อพบว่ามิทหารกองเกินไม่มารับหมายเรียก นายอำเภอ โดยสัสดีอำเภอจะเป็นผู้รวบรวมรายชื่อยกเรื่องมีความเห็นให้ พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่ทหารกองเกิน เพื่อเข้าสู่การพิจารณาพิพากษาทหารกองเกิน ซึ่งเมื่อศาลพิพากษากำหนดโทษทหารกองเกินเรียบร้อยแล้ว ทหารกองเกินก็นำคำพิพากษาของศาลเพื่อมารับหมายเรียก เพื่อเข้ารับการตรวจเลือกในปีถัดไป เป็นต้น

ระเบียบ อัยการทหาร พ.ศ. 2501 ที่เกี่ยวกับอัยการทหารในศาลทหารกรุงเทพ และอัยการทหารแห่งอื่นมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนไม่ต่างจาก อัยการ โดยมีลำดับที่สำคัญ เช่นการรายงานคดี การสั่งคดี การยื่นฟ้อง การทำหน้าที่อัยการระหว่างพิจารณาคดี เป็นต้น จนถึงกระทั่งถึงขั้นตอนสุดท้าย คือการทำลายสำนวน งบประมาณคดี ซึ่งค่อนข้างครอบคลุมในการปฏิบัติเช่นเดียวกับอัยการ อย่างไรก็ตามอำนาจการสั่งคดีของอัยการทหารและอัยการแตกต่างกันซึ่ง ระเบียบ อัยการทหาร พ.ศ. 2501 ข้อ 10 อัยการทหารไม่มีอำนาจสั่งคดีเอง³ โดยเฉพาะอัยการมณฑลทหารบก อำนาจการสั่งคดีอยู่กับผู้บัญชาการมณฑลทหารบกแต่ละแห่ง อัยการทหารเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สังกัดในกระทรวงกลาโหมมีอำนาจทำการสอบสวนคดีอาญาทั้งปวงซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหาร ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารพ.ศ. 2498 มาตรา 47⁴ โดยไม่จำเป็นต้องร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนก็ได้ ซึ่งอัยการทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในมณฑลทหารบกใดจะสอบสวนเรื่องใด ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกแล้วแต่กรณี ก็จะแจ้งให้อัยการทหารนั้นทำการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลทหาร ซึ่งศาลทหารเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาวงบทลงโทษผู้กระทำความผิดต่อกฎหมายทหารหรือกฎหมายอื่นในทางอาญา ในคดีซึ่งผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารในขณะที่กระทำความผิด และมีอำนาจสั่งลงโทษบุคคลใด ๆ ที่กระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลตามบัญญัติไว้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 มาตรา 13⁵ มีข้อยกเว้นที่ไม่ให้คดีอยู่ในอำนาจศาลทหาร ได้แก่ คดีที่บุคคลซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารกับบุคคลซึ่งมิได้อยู่ในอำนาจศาลทหารกระทำความผิดด้วยกัน , คดีที่เกี่ยวข้องกับคดีที่อยู่ในอำนาจศาลพลเรือน, คดีที่ต้องดำเนินในศาลคดีเด็กและเยาวชนและคดีที่ศาลทหารเห็นว่าไม่อยู่ในอำนาจศาลทหารอย่างไรก็ตาม การสอบสวนของอัยการทหารไม่ตัดอำนาจของพนักงาน

³ ระเบียบ อัยการทหาร พ.ศ. 2501. ข้อ 10.

⁴ พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารพ.ศ. 2498. มาตรา 47.

⁵ พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารพ.ศ. 2498. มาตรา 47.

สอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งการสอบสวนดังกล่าวให้ถือว่าเป็นการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดำเนินการโดยอัยการทหารมีอำนาจออกหมายเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือส่งสิ่งใดที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานได้เพื่อประโยชน์แก่การสอบสวน ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารพ.ศ.2498 มาตรา 47⁶ และมีอำนาจทำการสอบสวนเพิ่มเติมหรือจะสั่งให้ผู้มีหน้าที่สอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมก็ได้ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารพ.ศ. 2498 มาตรา 48⁷นอกจากนี้ โดยหลักการแล้ว อัยการทหารเป็นผู้มีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องทั้งในศาลทหารในเวลาปกติ และศาลทหารในเวลาไม่ปกติหรือศาลอาญาศึก หรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึก ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารพ.ศ. 2498 มาตรา 498 ซึ่งมีข้อยกเว้นให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ อัยการทหารที่จะมีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องได้ คือผู้เสียหายเป็นบุคคลซึ่งอยู่ในอำนาจ

3.1.2 พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497

หลักเกณฑ์การรับผิดของทหารกองเกินนั้น ได้ถูกกำหนดไว้ตาม พ.ร.บ.การรับราชการทหาร 2497 จะกำหนดรูปแบบของการรับผิดทางอาญาไว้ตามมาตรา 44 เช่นการหลีกเลี่ยงจัดขึ้นไม่ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 16 การไม่ยอมมารับหมายเรียก (แบบ สด.35) ตามมาตรา 25 หรือเมื่อรับหมายเรียกตามมาตรา 25 แล้วหลีกเลี่ยงจัดขึ้นไม่ยอมเข้ารับตรวจเลือกเข้ากองประจำการตามมาตรา 27 และท้ายสุดคือ เมื่อจับสลากได้แดงหรือร้องขอเข้ากองประจำการตามมาตรา 34

สำหรับคำนิยามและความหมาย “หลีกเลี่ยงจัดขึ้น” มีความหมายในหลายมาตรา ตาม พ.ร.บ.เข้ารับราชการทหาร พ.ศ. 2489 คือ

1) ผู้หลีกเลี่ยงจัดขึ้น ตามมาตรา 16 บรรดาชายซึ่งมีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุย่างเข้าสิบแปดปีในพุทธศักราชใด ให้ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายในพุทธศักราชนั้น

คือ ชายไทยที่เมื่ออายุครบ 17 ปีบริบูรณ์ในปีพุทธศักราชใดเมื่อได้รับประกาศจากนายอำเภอให้มาลงบัญชี จะต้องมาลงบัญชีตามปีพุทธศักราชนั้น มิเช่นนั้นจะเป็น บุคคลซึ่งหลีกเลี่ยงจัดขึ้นตามมาตรา 16

2) ผู้หลีกเลี่ยงจัดขึ้น ตามมาตรา 25 ทหารกองเกินเมื่อมีอายุย่างเข้ายี่สิบเอ็ดปีในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในพุทธศักราชนั้นทหารกองเกินที่พ้นจากฐานะการยกเว้นตามมาตรา 14 (3) หรือการผ่อนผันตามมาตรา 27 (2) และมาตรา 29 (3) ในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกหรือเพื่อ

⁶ พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารพ.ศ. 2498. มาตรา 47.

⁷ พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารพ.ศ. 2498. มาตรา 48.

⁸ พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารพ.ศ. 2498 มาตรา 49.

จำหน่ายบัญชีเรียกทหารกองเกินตามแต่กรณีที่อำเภอท้องที่ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายใน พุทธศักราชนั้น ตามมาตรา 25

ผู้ใดไม่สามารถจะไปปรับหมายเรียกด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและพอจะเชื่อถือได้ไปปรับหมายเรียกแทน ถ้าไม่มีผู้แทนให้ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยงชัดเจน

คือ บุคคลซึ่งลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 16 ปีแล้ว เมื่ออายุครบ 25 ปี จะต้องมาปรับหมายเรียกเพื่อเข้ารับการตรวจเลือกเป็นทหารกองประจำการ เช่นนั้นจะเป็น บุคคลซึ่งหลีกเลี่ยงชัดเจนตามมาตรา 25

3) ผู้หลีกเลี่ยงชัดเจน ตามมาตรา 27 ทหารกองเกินซึ่งถูกเรียกต้องมาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกตามกำหนดหมายนั้น โดยนำใบสำคัญทหารกองเกิน บัตรประจำตัวประชาชนและประกาศนียบัตรหรือหลักฐานการศึกษามาแสดงด้วย ถ้าไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือกหรือไม่ว่าอยู่จนกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จ ให้ถือว่าทหารกองเกินนั้นหลีกเลี่ยงชัดเจน ไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก

คือ บุคคลซึ่งรับหมายเรียกตามมาตรา 25 แล้ว เมื่ออายุครบ 21 ปี จัดต้องมาเข้ารับการตรวจเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการ โดยปกติของทุกปีจะต้องตรวจเลือกในห้วงเดือนเมษายนของปีนั้นๆ

4) ผู้หลีกเลี่ยงชัดเจน ตามมาตรา 34 คือ บุคคลบุคคลซึ่งร้องขอเข้ากองประจำการ หรือจำได้สลาทแคงในวันตรวจเลือกเข้ากองประจำการ ซึ่งมีหน้าที่ที่จะต้องเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ ไม่เข้ามารายงานตัวต่อเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ ถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้หลีกเลี่ยงชัดเจนตามมาตรา 3

ตามที่กล่าวมาเบื้องต้นทหารกองเกินที่กระทำความผิดอาญาหรือกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 จักต้องรับผิดที่ศาลพลเรือน และกระบวนการส่งฟ้องทั้งสิ้นอยู่ในหน้าที่ของพนักงานสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่สำหรับการรับผิดของทหารกองประจำการเมื่อเข้ารับการออกเลขเครื่องหมายเป็นทหารกองประจำการแล้ว เมื่อกระทำความผิดอาญาทหาร หรืออาญาบ้านเมืองจักต้องดำเนินคดีที่ศาลทหารทั้งหมดยกเว้นกระทำความผิดร่วมกับพลเรือน ซึ่งกระบวนการดำเนินคดีนั้น เจ้าหน้าที่เหล่าสารวัตรทหาร และนายทหารพระธรรมนูญสามารถดำเนินการสืบสวนสอบสวนได้ด้วย ซึ่งอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับความผิด ผู้วิจัยจะกล่าวในหัวข้อต่อไป

การรับผิดชอบของทหารกองเกินตามมาตรา 16

พระราชบัญญัติ รับราชการทหาร พ.ศ. 2497 บัญญัติ ไว้ตามมาตรา 16 บรรดาชายซึ่งมี สัญชาติไทย เมื่อมีอายุย่างเข้าสิบแปดปีในพุทธศักราชใด ให้ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกิน ภายในพุทธศักราชนั้น

คือ ชายไทยที่เมื่ออายุครบ 17 ปีบริบูรณ์ในปีพุทธศักราชใดเมื่อได้รับประกาศจาก นายอำเภอให้มาลงบัญชี จะต้องมาลงบัญชีตามปีพุทธศักราชนั้น มิเช่นนั้นจะเป็น บุคคลซึ่ง หลีกเลียงจัดขึ้นตามมาตรา 16

บุคคลหลีกเลียงจัดขึ้นตามมาตรา 16

พระราชบัญญัติ รับราชการทหาร พ.ศ. 2497 บัญญัติไว้ มาตรา 43 บุคคลใดไม่มา ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 16 หรือมาตรา 18 หรือไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ตามมาตรา 19 หรือไม่ยอมลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 21 หรือไม่รับหมายเรียกที่อำเภอตามมาตรา 25 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำหรับความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดในส่วนของบรรดาชายไทยทุกคน เมื่ออายุ ครบ 17 ปี จำต้องไปลงบัญชีเป็นทหารกองเกินทุกคนไม่มียกเว้น ไม่ว่าจะเป็บุคคลผู้ได้สัญชาติ ไทยโดยการเกิด บุคคลซึ่งได้รับสัญชาติไทยตาม พระราชบัญญัติสัญชาติ ทุกคนจะต้องไปลงบัญชี เพื่อเข้าสู่สถานะเป็นทหารกองเกิน และรับ แบบ สด.9 เป็นเอกสารรับรองสำหรับทหารกองเกิน มิ เช่นนั้นจะถือว่าเป็นผู้หลีกเลียงจัดขึ้นตามมารานี้

ขั้นตอนการปฏิบัติตามมาตรา 16

ในเดือนกันยายนทุกปี ให้นายอำเภอจัดการประกาศให้ผู้ที่มีอายุถึงเขตที่จะต้อง ลงบัญชีทหารกองเกินไปลงบัญชีทหารกองเกินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 16 ประกาศเช่นว่านี้ ให้นายอำเภอปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอและ ณ ที่เปิดเผยตามชุมชนนในท้องที่นั้นกับให้นายอำเภอส่ง ประกาศให้กำนันผู้ใหญ่บ้านเพื่อนำไปแจ้งให้ราษฎรในท้องที่ของตนทราบด้วย โดยการเสนอของ สัสดีอำเภอจะเป็นผู้คัดรายชื่อชายซึ่งมีสัญชาติไทย จากข้อมูลทะเบียนราษฎรซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ อำเภอ นั้น ๆ สำหรับในส่วนของเขตบาลจะขอความร่วมมือคัดจากนายทะเบียนท้องถื่น เพื่อให้ ทราบว่ามีชายซึ่งมีสัญชาติไทยผู้ใดบ้างที่มีอายุอยู่ระหว่างกำหนดจะต้องมาแสดงตนเพื่อมาลงบัญชี

อย่างไรก็ตามกฎหมายได้กำหนดบุคคลซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องมาแสดงตนเพื่อ ลงบัญชีไว้ตาม พ.ร.บ.รับราชการทหาร พ.ศ. 2497 มาตรา 21 บุคคลดังต่อไปนี้ไม่ต้องไปแสดงตน ต่อ นายอำเภอ ตามมาตรา 16 มาตรา 18 หรือมาตรา 19 คือ (1) สามเณรเปรียญ และ (2) ผู้ซึ่งอยู่ใน ระหว่างควบคุมหรือคุมขังของเจ้าพนักงานแต่ให้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนดใกฎกระทรวง เมื่อผ่านพ้นระยะเวลาตามชั้นปีของบุคคลสัญชาติไทยที่จะต้อง

ลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว เมื่อเข้าปี พุทธศักราชใหม่ บุคคลสัญชาติไทยผู้นั้นยังสามารถลงบัญชีทหารกองเกินได้จนถึงอายุ 46 ปี แต่หากบุคคลสัญชาติไทยผู้นั้นได้มาลงบัญชีทหารกองเกินเมื่ออายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไปจะต้องปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ 2 ทันทีโดยที่ไม่ต้องเข้ารับหมายเรียกเข้ารับการตรวจเลือก ซึ่งกฎหมายระบุนความผิดของบุคคลซึ่งมิได้ลงบัญชีเป็นทหารกองเกิน ตามมาตรา 44 บุคคลใดไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 16 หรือมาตรา 18 หรือไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ตามมาตรา 19 หรือไม่ยอมลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 21 หรือไม่มารับหมายเรียกที่อำเภอตามมาตรา 25 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาขอลงบัญชีทหารกองเกินหรือขอลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ หรือมาขอรับหมายเรียกที่อำเภอด้วยตนเอง หรือให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแทนตนแล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เมื่อนำมาปรับบทแล้วถือว่าความผิดไม่ยอมมาลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 16 ถือเป็นความผิดลหุโทษ เท่านั้นและเจ้าพนักงานตำรวจสามารถลงโทษปรับหนึ่งร้อยบาทได้ และนำใบเสร็จค่าปรับนั้นมาลงบัญชีเป็นทหารกองเกินได้ทันที

อธิบาย ม.16 มาตรานี้เป็นบทบังคับเริ่มแรกที่ทำให้ประชาชนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ รับราชการทหาร หรือพูดให้เข้าใจง่าย ๆ ก็คือ โดยปกติแล้วการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรับราชการทหารจะต้องเริ่มจากมาตรานี้ก่อน นอกจากบางคนเริ่มปฏิบัติตามมาตรา 18 ดังจะได้กล่าวต่อไปเมื่อถึงมาตรานั้น ดังนั้น มาตรานี้จึงเปรียบเสมือนเป็นประตูที่เปิดให้บุคคลเข้าอยู่ในบังคับของกฎหมาย ฉบับนี้ จนกว่าจะปลดพ้นราชการทหารประเภทใดประเภทหนึ่งออกไป ก็เป็นอันสิ้นสุดไม่ต้องอยู่ในบังคับของกฎหมายฉบับนี้อีกต่อไป ผู้ที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรานี้ หรือมาตรา 18 ก็ไม่ตกอยู่ในบังคับของมาตราอื่น ๆ ทั้งหมด

ผู้ที่อยู่ในบังคับของมาตรานี้ คือ บรรดาชายที่มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย ซึ่งได้อธิบายไว้แล้วในมาตรา 7 และมาตรานี้บังคับเฉพาะบุคคลอายุเดียว คือผู้ที่มีอายุครบ 17 ปีบริบูรณ์ หรือย่างเข้าสิบแปดปี การบังคับตามมาตรานี้ คือ บังคับให้ตัวไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินการลงบัญชี ทหารกองเกินก็คือการทำทะเบียนหลักฐานอย่างหนึ่งเช่นเดียวกับการทำทะเบียนบ้านเหมือนกัน แต่ทำเพื่อความมุ่งหมายคนละอย่าง การทำบัญชีทหารกองเกิน ทำเพื่อให้เป็นหลักฐานสำหรับเรียกเข้าเป็นทหาร การไปลงบัญชีทหารกองเกินควรรีบประจำตัวและสุติบัตร (ใบเกิด) พร้อมด้วยทะเบียนบ้าน ไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ด้วย ทั้งนี้เพื่อเจ้าหน้าที่สัสดีอำเภอจะได้ทำการตรวจสอบว่าเป็นผู้ มีสัญชาติไทยตามกฎหมายหรือไม่ เมื่อทำคำร้องแล้วเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบกับทะเบียนบ้านอีกครั้งหนึ่ง

ถ้าหลักฐานตรงกันและปรากฏว่าเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยโดยแน่นอนแล้ว ก็จะออกใบสำคัญให้ต่อไป ถ้าบังเอิญใบสำคัญหมด เจ้าหน้าที่ก็จะออกใบรับ (แบบ สด.10) ให้เป็นหลักฐานไว้ก่อนแล้วนัดวันให้มา รับใบสำคัญต่อไป ใบสำคัญนี้ถ้าชำรุดหรือสูญหายผู้ถือต้องแจ้งขอรับใบสำคัญใหม่ต่อ นายอำเภอ ท้องที่ภายในกำหนด 30 วัน โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละ 1 บาท แต่ถ้าการชำรุดหรือ สูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ถ้าไม่ปฏิบัติตามนี้มีความผิดตามมาตรา 42 เช่นเดียวกับมาตรา 9

สถานที่ที่ต้องไปแสดงตนขอลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 16 นี้

“ต้องไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนา” ตามมาตรา 5 ดังได้กล่าวมาแล้ว

กำหนดเวลาในการไปลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 16 ให้เวลาสิ้นสุดไว้เพียงสิ้นเดือนธันวาคมของปีที่มีอายุครบ 17 ปีบริบูรณ์ หรืออย่างช้า 18 ปี แต่ตามวิธีนับอายุที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้ใดจะมีอายุย่างเข้าอายุใหม่ก็ต้องเริ่มตั้งแต่นั้นปี ดังนั้น จึงสรุปได้ว่ากฎหมายกำหนดระยะเวลาให้ไปลงบัญชีทหารกองเกินได้ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคมของปีที่มีอายุย่างเข้า 18 ปี

การไปลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 16 นี้ โดยปกติต้องไปขอลงบัญชีด้วยตนเอง แต่ก็ยังมีข้อผ่อนผันสำหรับผู้ไม่สามารถจะไปลงบัญชีทหารกองเกินด้วยตนเองได้ โดยให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน การผ่อนผันให้ตามมาตรานี้ผ่อนผันให้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถไปด้วยตนเอง เท่านั้น มักจะมีการเข้าใจผิดกันบ่อย ๆ ว่า ถ้าตัวไม่ออกไปเองก็ให้คนอื่นไปแจ้งแทน เช่น นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัดเข้ามาเรียนหนังสือในกรุงเทพมหานคร ตัวไม่ออกไปขอลงบัญชีทหารกองเกินเองก็ให้บิดามารดาหรือญาติพี่น้องไปขอลงบัญชีแทนอย่างนี้ไม่ใช่กรณีที่ไม่สามารถเพราะตัวสามารถไปเองแต่ไม่ไปกฎหมายก็ให้กำหนดระยะเวลาไว้ถึง 12 เดือนนักเรียนมีเวลาหยุดเทอมและยังมีวันหยุดอื่น ๆ อีก จึงต้องเข้าใจว่ากฎหมายผ่อนผันให้ในกรณีไม่สามารถเท่านั้นเช่น เกิดการเจ็บป่วย เป็นต้น ผู้ที่จะไปแจ้งแทนได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ คือ มีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ (นับชวัน เดือน ปีเกิด) และบุคคลนั้นจะ ต้องเป็นที่เชื่อถือได้ด้วย โดยปกติก็ต้องเป็นผู้ที่รู้จักสภาพความเป็นอยู่ของตัวผู้ต้องลงบัญชีเองพอสมควร เมื่อเลยกำหนดเดือนธันวาคมไปแล้วไม่ไปขอลงบัญชีทหารกองเกินและไม่มีผู้ไปแจ้งแทนด้วย ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยงขาดเงิน มีความผิดตามมาตรา 44 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 300 บาทหรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาขอลงบัญชีทหารกองเกินด้วยตนเอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การรับผิดชอบของทหารกองเกินตามมาตรา 25

พระราชบัญญัติ รับราชการทหาร พ.ศ. 2497 บัญญัติ ไว้ตาม มาตรา 25 ทหารกองเกิน เมื่อมีอายุย่างเข้ายี่สิบเอ็ดปีในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตน ภายในพุทธศักราชนั้นทหารกองเกินที่พ้นจากฐานะการยกเว้นตามมาตรา 14 (3) หรือการผ่อนผันตามมาตรา 27 (2) และมาตรา 29 (3) ในพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกหรือเพื่อจำหน่ายบัญชีเรียกทหารกองเกินตามแต่กรณี ที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตน ภายในพุทธศักราชนั้น

ผู้ใดไม่สามารถจะไปรับหมายเรียกด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะ และพอเชื่อถือได้ไปรับหมายเรียกแทนถ้าไม่มีผู้แทนให้ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยงชัดเจน สำหรับผู้ที่ได้หลีกเลี่ยงชัดเจนตามมาตรา 25 นี้ จะต้องรับผิดชอบตาม พระราชบัญญัติ รับราชการทหาร พ.ศ. 2479 มาตรา 44 คือ บุคคลใดไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 16 หรือมาตรา 18 หรือไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ตามมาตรา 19 หรือไม่ยอมลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 21 หรือไม่มารับหมายเรียกที่อำเภอตามมาตรา 25 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาขอลงบัญชีทหารกองเกินหรือขอลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ หรือมาขอรับหมายเรียกที่อำเภอด้วยตนเอง หรือให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแทนตนแล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บุคคลหลีกเลี่ยงชัดเจนตามมาตรา 25

พระราชบัญญัติ รับราชการทหาร พ.ศ. 2497 บัญญัติไว้ มาตรา 43 บุคคลใดไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 16 หรือมาตรา 18 หรือไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ตามมาตรา 19 หรือไม่ยอมลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 21 หรือไม่มารับหมายเรียกที่อำเภอตามมาตรา 25 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาขอลงบัญชีทหารกองเกินหรือขอลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ หรือมาขอรับหมายเรียกที่อำเภอด้วยตนเอง หรือให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแทนตน แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำหรับความผิดตามมาตรา 25 นี้ คือทหารกองเกินเมื่อลงบัญชีตามมาตรา 16 หรือ 18 แล้วทุกคนจะต้องไปปรับหมาย(สค.35) เพื่อเข้ารับการตรวจเลือกเมื่ออายุครบ 20 ปี ตามปีพุทธศักราชนั้น เพื่อที่จะเข้ารับการตรวจเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการในปีต่อไป หรือในกรณีที่บุคคลซึ่ง

กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยก็จำเป็นต้องใช้ เอกสาร สด.35 เพื่อนำไปเป็นเอกสารในการผ่อนผันเข้ารับการศึกษาเลือก

อธิบาย ม.25 มาตรฐานนี้เป็นบทบัญญัติเรื่องวิธีการมอบหมายเรียกหรือส่งหมายเรียกที่นายอำเภอได้ออกเตรียมไว้ให้นั้นให้ถึงมือผู้รับ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 วิธี คือ

- 1) การมอบหมายเรียกให้ทหารกองเกินที่มีอายุย่างเข้า 21 ปี (20 ปีบริบูรณ์)
- 2) การมอบหมายเรียกให้ทหารกองเกินที่พ้นจากฐานะยกเว้นตามมาตรา 14 (3) หรือการผ่อนผันตามมาตรา 27(2) และมาตรา 29(3)
- 3) การส่งหมายเรียกให้ทหารกองเกินที่มีอายุครบ 21 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปแต่ยังไม่ถึง 30 ปีบริบูรณ์

วิธีที่ 1 การมอบหมายเรียกให้คนที่มียุอย่างเข้า 21 ปีนั้น กฎหมายบังคับให้ไปรับหมายเรียกด้วยตนเอง ณ อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหาร เริ่มไปรับได้ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงสิ้นเดือนธันวาคม ของปีที่มีอายุย่างเข้า 21 ปี

วิธีที่ 2 การมอบหมายเรียกให้ทหารกองเกินที่พ้นจากฐานะยกเว้นตามมาตรา 14(3) หรือการผ่อนผันตามมาตรา 27(2) และ มาตรา 29(3) นั้น กฎหมายบังคับให้ตัวต้องไปรับหมายเรียกหรือเพื่อจำหน่ายบัญชีเรียกทหารกองเกินตามแต่กรณี ด้วยตนเอง ณ อำเภอภูมิลำเนาทหาร เริ่มไปรับได้ตั้งแต่ วันที่พ้นจากฐานะดังกล่าว จนถึงสิ้นเดือนธันวาคมของปีที่พ้นจากฐานะเช่นนั้น

กรณีตามข้อ 1 และข้อ 2 กฎหมายยังผ่อนผันให้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถจะไปรับหมายเรียกด้วยตนเองได้ โดยให้ผู้ซึ่งบรรลุนิติภาวะและพอจะเชื่อถือได้ไปรับหมายเรียกแทน ถ้าพ้นกำหนดแล้วตัวไม่ไปรับหมายเรียกด้วยตนเองและไม่จัดให้ผู้แทนไปรับแทนด้วย ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยงขัดขืนมีความผิดตามมาตรา 44 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 300 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ แต่ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาขอรับหมายเรียกเสียก่อนอาจจะเป็นตัวไปขอรับหมายเรียกเองหรือให้บุคคลอื่นไปรับแทนตนระวางโทษลดลงมาเหลือปรับไม่เกิน 100 บาท หรือจำคุก ไม่เกิน 1 เดือน หรือทั้งปรับทั้งปรับ สำหรับกรณีที่กฎหมายกำหนดว่า “ก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิดบุคคลนั้นได้มาขอลงบัญชีทหารกองเกิน หรือขอลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ หรือมาขอรับ หมายเรียกที่อำเภอด้วยตนเอง หรือให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแทนตน แล้วแต่กรณี” นั้น สำหรับผู้ที่มาด้วยตนเองไม่มีปัญหาอะไรคงส่งตัวให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีได้ (สำหรับกรณีที่ให้ผู้อื่นมาแทนตน คงจะส่งตัวผู้แทนให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีไม่ได้ ผู้เขียนเข้าใจว่า นายอำเภอคงต้องรับคำร้อง และสอบสวนผู้แทนให้ทราบสาเหตุที่เจ้าตัวมาไม่ได้และชี้แจงให้เจ้าตัวมาแสดงตนโดยด่วนเมื่อสาเหตุที่มาด้วยตัวเองไม่ได้หมดไป)

2) การส่งหมายเรียกให้คนที่มียุครครบ 21 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปแต่ยังไม่ถึง 30 ปีบริบูรณ์ เว้นบุคคลซึ่งพ้นจากฐานะยกเว้นหรือหมดเหตุผ่อนผันตามมาตรา 25 (วรรคสอง) เป็นหน้าที่ของทางราชการจะจัดส่งให้ถึงที่อยู่อันเป็นภูมิลำเนาทหารของผู้นั้นโดยตัวไม่ต้องมารับหมายเรียกด้วยตนเองหรือจะเรียกให้มารับที่อำเภอก็ได้ ถ้าทางราชการไม่ไปส่งหรือไปแล้วส่งให้ตัวรับไม่ได้ด้วยเหตุใด ๆ ก็ดีนั้น ไม่มีความผิด แต่อย่างไร เพราะไม่มีบทกำหนดโทษไว้

วิธีการส่งหมายของทางราชการได้จัดทำหลายอย่างต่างกัน คือ

1) ในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งไม่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้นำหมายเรียกไปส่ง

2) ในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ส่งหมายเรียก

3) ในเขตเทศบาลนอกจากกรุงเทพมหานครเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเป็นผู้ส่งหมายเรียก ส่วนนอกเขตเทศบาลคงให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านไปส่งเช่นเดียวกับกรุงเทพมหานคร

การรับผิดของทหารกองเกินตามมาตรา 27

พระราชบัญญัติ รับราชการทหาร พ.ศ. 2497 บัญญัติไว้ มาตรา 27 ทหารกองเกินซึ่งถูกเรียกต้องมาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกตามกำหนดหมายนั้น โดยนำไปสำคัญทหารกองเกิน บัตรประจำตัวประชาชนและประกาศนียบัตรหรือหลักฐานการศึกษามาแสดงด้วย ถ้าไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือกหรือไม่ว่าอยู่นกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จ ให้ถือว่าทหารกองเกินนั้นหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก

บุคคลหลีกเลี่ยงขัดขืนตามมาตรา 27

พระราชบัญญัติ รับราชการทหาร พ.ศ. 2497 บัญญัติไว้ มาตรา 44 บุคคลใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการตามหมายเรียกของนายอำเภอ หรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก หรือไม่อยู่นกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จ หรือหลีกเลี่ยง หรือขัดขืนด้วยประการใด ๆ เพื่อจะไม่ให้เข้ารับราชการทหารกองประจำการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือบุคคลใดเข้ารับราชการทหารกองประจำการแทนผู้อื่น หรือเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยสัญญาว่าจะช่วยเหลือผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี

สำหรับความผิดตามมาตรา 27 นี้ตามที่ได้กล่าวไปในหัวข้อพอสังเขปนั้น คือทหารกองเกินที่ได้รับหมายเรียกเข้ารับการตรวจเลือกเข้ากองประจำการเมื่ออายุครบ 20 ปีแล้วนั้น จะต้องเข้ารับการตรวจเลือกในปีถัดไป กล่าวคือเมื่อมีอายุครบ 21 ปีจะต้องเข้ารับการตรวจเลือกในห้วงเดือนเมษายนของทุกปี โดยระยะเวลา สถานที่ เอกสารสำหรับใช้ในการตรวจเลือก ระบบอยู่ใน แบบ

สค. 35 ที่ได้มาภายหลังจากการตรวจเลือกแล้วสำหรับ บุคคลซึ่ง จับสลากได้สลากดำ หรือบุคคลซึ่ง ร้องขอเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ ซึ่งไม่มีโรคประจำตัวขัดต่อการรับราชการทหาร เมื่อ ทำการตรวจเลือกเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่จะเป็นผู้มอบแบบ สค.40 ซึ่งกำหนดวันเวลา สถานที่ให้ ทหารกองเกินทราบเพื่อมารายงานตัวต่อไป

อธิบาย ม. 27 มาตรานี้เป็นบทบังคับให้ทหารกองเกินที่ได้รับหมายเรียกแล้วต้องไป เข้ารับการตรวจเลือกตามกำหนดในหมายเรียกนั้น และต้องนำใบสำคัญทหารกองเกิน บัตร ประจำตัวประชาชน และประกาศนียบัตรหรือหลักฐานการศึกษาวิชาต่าง ๆ ไปแสดงด้วย แต่การ บังคับในเรื่องให้นำหลักฐานไปด้วยนั้น ไม่ใช่เรื่องสำคัญถึงแม้ไม่นำไปด้วยก็ไม่มี ความผิดแต่อย่าง ใด นอกจากถูกตัดสิทธิเรื่องการ ลดหย่อนเวลารับราชการในกองประจำการเท่านั้น เรื่องสำคัญก็ คือว่าตัวต้องไปเข้ารับการตรวจเลือกตามกำหนดในหมายเรียกนั้น ถ้าไม่ไปถือว่าหลีกเลี่ยงจัดชั้นมี ความผิดตามมาตรา 45 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และมีแต่โทษจำอย่างเดียวไม่มีโทษปรับ ด้วย

อย่างไรก็ดีมาตรานี้ก็ยังยกเว้นให้บุคคล 7 ประเภทที่ไม่ไปเข้ารับการตรวจเลือกแล้ว ไม่ ถือว่าหลีกเลี่ยงจัดชั้น คือ

1) ข้าราชการที่ได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยปัจจุบันทันด่วนให้ไปราชการอัน สำคัญยิ่งซึ่งหมายถึงราชการภายในประเทศซึ่งมีความสำคัญมาก นอกจากนั้นอาจเป็นข้าราชการซึ่ง ต้องไปราชการต่างประเทศโดยคำสั่งของเจ้ากระทรวง บุคคลประเภทนี้ที่ไม่ไปเข้ารับการตรวจ เลือกต้องได้รับการผ่อนผันจากกระทรวงมหาดไทยเฉพาะคราว

2) นักเรียนที่ออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศซึ่งต้องเข้าลักษณะตามที่กำหนดไว้ ในกฎกระทรวงฉบับที่ 10 ดังนี้ คือ

(1) ต้องเป็นนักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ โดยอยู่ในความ ปกครองทั้งฝ่ายวิชาการและความประพฤติของผู้ดูแลนักเรียนไทยของรัฐบาลไทยสำหรับประเทศ นั้น ๆ ซึ่งโดยปกติ ก.พ. เป็นเจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้ วิธีการขอผ่อนผัน ก.พ. จะแจ้งต่อ กระทรวงมหาดไทย เมื่อกระทรวงมหาดไทยเห็นว่าควรผ่อนผันให้ก็จะแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด อันเป็นภูมิลำเนาทหาร ของผู้นั้นดำเนินการผ่อนผันให้ต่อไป

(2) ถ้าไม่ใช่ นักเรียนตาม (1) ก็อาจเป็นนักเรียนซึ่งออกไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ โดยทุนส่วนตัวและไม่อยู่ในความดูแลของผู้ดูแลนักเรียนไทยในต่างประเทศ การขอ

ผ่อนผันตาม (2) นี้ต้อง ขอผ่อนผันจากทางอำเภอภูมิลำเนาทหารแล้ว นายอำเภอจะดำเนินเรื่องต่อไป จนถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้สั่งผ่อนผันให้^๖

3) เป็นข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานที่ราชการหรือโรงงานซึ่งผลิตสิ่งอุปกรณ์ในการรบหรือการสงครามและอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหมคำว่าอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหมนี้ ไม่จำเป็นต้องเป็นหน่วยงานของกระทรวงกลาโหมโดยตรงก็ได้ เช่น อาจเป็นโรงงานผลิตเหล็กของ เอกชนถ้าไม่เกิดสงครามเจ้าของก็คงดำเนินกิจการของตนไปโดยเอกเทศ แต่ถ้าเกิดสงครามกระทรวงกลาโหมอาจเข้าควบคุมให้ผลิตเหล็กให้กับทางราชการทหารเพื่อใช้ทำอาวุธอย่างนี้ก็ขอผ่อนผันให้คนงานนั้นได้และกระทรวงกลาโหมต้องแจ้งต่อกระทรวงมหาดไทยให้สั่งผู้ว่าราชการจังหวัดภูมิลำเนาทหารของผู้นั้นดำเนินการผ่อนผันให้

4) เป็นบุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนาม เช่น เมื่อสงครามครั้งก่อน ๆ ทางราชการได้เกณฑ์รถยนต์บรรทุกของเอกชนไปใช้ในราชการทหารพร้อมทั้งคนขับรถด้วย คนขับรถก็ได้ชื่อว่าเป็นบุคคลซึ่งกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยทหารในราชการสนามอยู่แล้ว ก็ขอผ่อนผันได้ โดยกระทรวงกลาโหมต้องแจ้งต่อกระทรวงมหาดไทยให้ดำเนินการต่อไป

5) เกิดเหตุสุดวิสัย ซึ่งเป็นคำกว้าง แล้วแต่ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยปกติเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยแม้จะได้ระมัดระวังแล้วก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ทหารกองเกินเดินทางไปเข้ารับการ ตรวจสอบแต่รถคว่ำหรือเรือล่มเสียกลางทางไปเข้ารับการตรวจสอบไม่ได้ อย่างนี้ก็ไม่ได้ถือว่าหลีกเลี่ยง ชัดขึ้น แต่การที่จะทราบว่าเป็นเหตุสุดวิสัยนั้นจะทราบได้ต่อเมื่อได้ทำการสอบสวนข้อเท็จจริงแล้ว ดังนั้นจึงไม่มีการผ่อนผันล่วงหน้าสำหรับกรณีนี้

6) ไปเข้าตรวจเลือกที่อื่น ซึ่งต้องเข้าลักษณะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 32 ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไปเมื่อถึงมาตรานั้น

7) ป่วยไม่สามารถจะไปเข้ารับการตรวจเลือกได้ ซึ่งหมายถึงการเจ็บป่วยจนไม่สามารถเดินทางไปเข้ารับการตรวจเลือกได้ ไม่ใช่เจ็บท้องปวดหัวเล็ก ๆ น้อย ๆ พอไปได้แต่ไม่ไป การป่วยนี้จะป่วย เป็นอะไรก็ได้เช่นเป็นไข้นักลูกไม่ขึ้นหรือขาหักเดินไม่ได้ แต่การเจ็บป่วยที่จะไม่เป็นการหลีกเลี่ยงชัดขึ้นนั้นจะต้องมีผู้บรรลุนิติภาวะแล้วและพอจะเชื่อถือได้ไปแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันทำการตรวจเลือกด้วย และเมื่อเสร็จการตรวจเลือกแล้ว นายอำเภอ จะทำการสอบสวนอีกครั้งหนึ่งว่าป่วยจนไม่สามารถไปเข้ารับการตรวจเลือกได้จริงหรือไม่ถ้าจริงก็ไม่เป็นการหลีกเลี่ยงชัดขึ้น

^๖คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 940/2517ลง 3 ธ.ค. 2517

ข้อที่ควรสังเกตก็คือ การเจ็บป่วยนี้ถ้าตัวผู้ป่วยไม่รู้สึกรู้หาย เช่น ป่วยมากจนไม่ได้สติ ไม่ได้จัดคนไปแจ้งต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือกหรือหากคนไปแจ้งแทนไม่ได้เพราะไม่มีใครรับธุระให้ อย่างนี้ก็อาจเข้าลักษณะเป็นเหตุสุดวิสัยตาม (5) ได้

การรับผิดของทหารกองเกินตามมาตรา 34

พระราชบัญญัติ รับราชการทหาร พ.ศ. 2497 บัญญัติไว้ตาม มาตรา 34 ทหารกองเกินที่ถูกเข้ากองประจำการผู้ใด จักต้องเริ่มเข้ารับราชการทหารกองประจำการเมื่อใด ให้นายอำเภอท้องที่ที่รับเข้าตรวจเลือกเป็นผู้กำหนด และให้นายอำเภอออกหมายนัดเพื่อให้ทหารกองเกินผู้นั้นมา ณ ที่อำเภอท้องที่ตามที่ได้กำหนดไว้ในวัน เพื่อเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ถ้าทหารกองเกินผู้นั้นไม่มาตามนัด ให้ถือว่าหลีกเลี่ยงชัดเจน

บุคคลหลีกเลี่ยงชัดเจนตามมาตรา 34

พระราชบัญญัติ รับราชการทหาร พ.ศ. 2497 บัญญัติไว้ มาตรา 44 บุคคลใดหลีกเลี่ยงหรือชัดเจนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการตามหมายเรียกของนายอำเภอ หรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก หรือไม่อยู่จนกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จ หรือหลีกเลี่ยง หรือชัดเจนด้วยประการใด ๆ เพื่อจะไม่ให้เข้ารับราชการทหารกองประจำการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือบุคคลใดเข้ารับราชการทหารกองประจำการแทนผู้อื่น หรือเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยสัญญาว่าจะช่วยเหลือผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี

สำหรับความผิดตามมาตรา 34 อัตราโทษเช่นเดียวกับความผิดมาตรา 25 แต่ลักษณะการกระทำความผิดแตกต่างกัน กล่าวคือ ทหารกองเกินที่จะต้องรับผิดตามมาตรานี้ ได้ร้องขอเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ หรือจับได้สลากราคแล้วแต่กรณี จักต้องเริ่มเข้ารับราชการทหารกองประจำการเมื่อใด ให้นายอำเภอเป็นผู้กำหนด ซึ่งผู้เป็นทหารกองเกินนั้นรับหมายนัด สด.40 กำหนดวัน เวลา สถานที่ในวันตรวจเลือกเรียบร้อยแล้ว แต่มิยอมเข้ารับการส่งตัวเข้าสู่หน่วยทหาร ถือว่าเป็นผู้หลีกเลี่ยงชัดเจนตามความผิดนี้

อธิบาย ม.34 ทหารกองเกินที่ไปเข้ารับการตรวจเลือกและต้องถูกเข้าเป็นทหารกองประจำการนั้น นายอำเภอจะเป็นผู้ออกหมายนัดให้ไป ณ ที่ว่าการอำเภอในวันอื่นเพื่อส่งตัวเข้ารับราชการในกองประจำการต่อไป ผู้ที่ได้รับหมายนัดต้องไป ณ ที่ว่าการอำเภอตามวัน เดือน ปี และเวลาที่กำหนดไว้ในหมายนัดนั้น ถ้าผู้ใดไม่ไปถือว่าหลีกเลี่ยงชัดเจนมีความผิดตามมาตรา 45 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี

3.1.3 พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498

โดยในส่วนของศาลทหารนั้น ในอดีตรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ตราถึง ศาลทหารไว้ใน มาตรา 281¹⁰ โดยบัญญัติให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาทหารและคดีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ การแต่งตั้งและการให้ตุลาการศาลทหารพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่ กฎหมายบัญญัติ ส่วนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติ เกี่ยวกับศาลทหารไว้ในมาตรา 228 โดยกำหนดให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาซึ่ง ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารและคดีอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ การแต่งตั้ง และการให้ตุลาการศาลทหารพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติอีกทั้ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแห่ง ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 มาตรา 5 ได้กำหนดว่า เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครอง ประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่งประเพณีการปกครองดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ซึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 นี้ไม่ได้กำหนดถึงศาลทหารไว้โดยตรง จึงให้กระทำการนั้นตามประเพณีการ ปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งมีการรับรองถึง ศาลทหารไว้มาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 19 มาตรา 199 กำหนดให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลซึ่งอยู่ใน อำนาจศาลทหารและคดีอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดตั้ง วิธีพิจารณาคดี และการ ดำเนินงานของศาลทหาร ตลอดจนการแต่งตั้งและการให้ตุลาการศาลทหารพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไป ตามที่กฎหมายบัญญัติ แสดงให้เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งเป็นกฎหมายที่มีสถานะสูงสุดกฎหมายอื่นขัด หรือแย้งมิได้ อันแสดงออกโดยเจตจำนงของประชาชนได้รับรองถึงสถานะของศาลทหารว่า เป็นองค์กร ที่ใช้อำนาจอธิปไตยทางด้านตุลาการประเภทหนึ่ง

ศาลทหารแยกออกเป็นศาลทหารในเวลาปกติและศาลทหารในเวลาไม่ ปกติซึ่งประกอบด้วย ตุลาการพระธรรมนูญ และตุลาการศาลทหาร ซึ่งมีใช้ตุลาการพระธรรมนูญ ที่จะต้องมีจริยธรรมของตุลาการ อย่างไรก็ตาม ตุลาการศาลทหารจะได้รับการแต่งตั้ง และถอดถอน โดยการพิจารณาของคณะกรรมการตุลาการศาลทหาร และศาลทหารสังกัดอยู่ในกระทรวงกลาโหมโดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รับผิดชอบในงานธุรการของศาลทหาร และให้การพิจารณาคดีตลอดถึงการที่จะมีคำสั่งหรือคำพิพากษาบังคับคดีนั้น ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลทหาร

¹⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. มาตรา 281.

มีโครงสร้างของสวนราชการทางราชการขึ้นอยู่กับกรมพระธรรมนูญ ซึ่งสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กลาโหม และสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมสังกัดกระทรวงกลาโหม

3.1.4 ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยอัยการทหาร พ.ศ.2499

ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยอัยการทหาร พ.ศ.2499 ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของอัยการทหาร และอำนาจหน้าที่ของอัยการทหารที่สามารถกระทำการได้ โดยการปฏิบัติเป็นไปตามของกระบวนการยุติธรรมเป็นกระแสหลัก ไม่ว่าจะเป็นการมอบอำนาจให้อัยการทหารสามารถตรวจสำนวนและเสนอความเห็นชอบผู้บังคับบัญชาในการสั่งฟ้อง หรือสั่งการใดๆอย่างอื่นแล้วแต่กรณี ซึ่งมีทั้งหมด 10 ข้อ แต่ไม่ได้ระบุถึงรายละเอียดสำคัญอื่นๆในการดำเนินคดีอาญาเท่าที่ควร ทั้งนี้อำนาจอัยการทหารที่เกี่ยวกับทหารกองเกินนั้นมีแต่สำหรับทหารกองเกินที่ได้รับตัวไว้ในหน่วยทหารแล้ว ซึ่งอำนาจของอัยการทหารนั้น สืบเนื่องจากอำนาจที่พระราชบัญญัติศาลทหาร พ.ศ. 2498 ได้กำหนดไว้ และ ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยอัยการทหาร พ.ศ.2499 ซึ่งนายทหารพระธรรมนูญหรืออัยการทหารซึ่งมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวน สามารถสอบสวนและมีความเห็นสั่งฟ้องคดีต่อศาลทหารในในคราวเดียว ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นทหารที่อยู่ในอำนาจของศาลทหารเป็นต้น

3.2 การดำเนินคดีเกี่ยวกับการรับราชการทหารในต่างประเทศ

การเกณฑ์ทหารนั้นขึ้นอยู่กับบริบทแต่ละประเทศ และภัยคุกคามความมั่นคงในแต่ละรูปแบบต่าง ๆ อยู่ที่ว่าประเทศนั้นจะอยู่ใกล้ หรือมีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดสภาวะสงครามหรือไม่ และไม่มีใครปฏิเสธได้ว่าสงครามโลกครั้งต่อไปจะมีอาจเกิดขึ้น การศึกษาในหัวข้อนี้ผู้วิจัยได้ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการรับราชการทหารในต่างประเทศ โดยจะยกมาเฉพาะที่มีการเกณฑ์ทหารตามรูปแบบต่าง ๆ เช่นระบบการสมัครใจ และระบบการบังคับ ตลอดจนการบังคับและระบบสมัครใจ

ในปัจจุบันแต่ละประเทศได้ออกกฎหมายไว้ซึ่งความสำคัญในการเกณฑ์ทหารแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานะภัยคุกคามของแต่ละประเทศนั้นๆ ประกอบไปด้วย การเกณฑ์ทหารแบบสมัครใจของสหรัฐอเมริกา การเกณฑ์ทหารแบบบังคับของสาธารณรัฐเกาหลีและการเกณฑ์ทหารผสมผสานเช่นประเทศไทย เป็นต้น

3.2.1 การรับราชการทหารสาธารณรัฐเกาหลี

ในสาธารณรัฐเกาหลีมีกฎหมายเกี่ยวกับการรับราชการทหารชื่อ South Korea's Military Service Act of พ.ศ. 2492¹¹ วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้คือเพื่อให้เกี่ยวกับการรับราชการทหารภาคบังคับของพลเมืองของสาธารณรัฐเกาหลี สำหรับกฎหมายของสาธารณรัฐเกาหลีนี้กำหนดให้ชายฉกรรจ์ทุกคนที่มีอายุระหว่าง 18 ถึง 28 ปีต้องสมัครรับราชการทหารภาคบังคับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของสาธารณรัฐเกาหลีซึ่งมีผลบังคับใช้ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2491 ระบุไว้ในมาตรา 39¹² ว่า “พลเมืองทุกคนมีหน้าที่ในการป้องกันประเทศภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดโดยพระราชบัญญัติ” พระราชบัญญัติการรับราชการทหารของสาธารณรัฐเกาหลีปี พ.ศ. 2492 มีผลบังคับใช้ในปี 2500 ระบุว่าผู้ชายต้องรับราชการทหารเมื่ออายุ 19 ปี ในสาธารณรัฐเกาหลีชายหนุ่มต้องรับราชการทหารหรือถูกจำคุก และมีการถูกจำคุกจริงซึ่งต่างจากประเทศไทย หากหลีกเลี่ยงชัดเจน ส่วนใหญ่ศาลจะพิจารณารอการลงโทษไว้ 1 ปี

การรับราชการทหารของสาธารณรัฐเกาหลีการรับราชการทหารในสาธารณรัฐเกาหลีเป็นการมีส่วนร่วมภาคบังคับของพลเมืองที่มีความสามารถในกิจกรรมต่างๆ เช่น การเกณฑ์ทหาร งานสังคมสงเคราะห์ การวิจัย การเกณฑ์ทหารสำรองเต็มเวลาและการเกณฑ์ และบุคลากรด้านเทคนิคอุตสาหกรรม เป็นต้น ผู้ชายเกาหลีทุกคนที่มีอายุระหว่าง 18 ถึง 35 ปีจะต้องเกณฑ์ทหาร แม้ว่าการรับราชการทหารจะไม่ใช่ข้อบังคับสำหรับผู้หญิง แต่สาธารณรัฐเกาหลีก็อนุญาตให้พวกเขาเกณฑ์ทหารได้ อายุของการเกณฑ์ทหาร

เมื่อชายชาวเกาหลีอายุครบ 18 ปี (อายุเกาหลี) การเกณฑ์ทหารของเขามีสผลบังคับใช้ อย่างไรก็ตามพวกเขาไม่ต้องเริ่มบริการทันที สามารถเลื่อนวันเริ่มงานได้จนถึงอายุ 28 ปี เช่นเดียวกับประเทศไทย สำหรับนักศึกษาซึ่งอยู่ในระหว่างศึกษา สามารถผ่อนผันได้จนถึงอายุ 26 ปี นอกเหนือจากไอดอลและนักแสดงที่มีชื่อเสียงซึ่งมักจะรอดเพราะมันอาจส่งผลเสียต่ออาชีพการงานของพวกเขา ผู้ชายเกาหลีส่วนใหญ่เสร็จสิ้นการรับราชการทหารภาคบังคับในช่วงต้นยุค 20 โดยทั่วไปแล้ว ผู้ชายเกาหลีจะสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและสำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยหนึ่งหรือสองปี จากนั้นจึงเริ่มรับราชการทหาร ในบางกรณีซึ่งเกิดขึ้นไม่บ่อยนักพวกเขาจะรอดจนกว่าจะสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยก่อนที่จะเริ่มรับราชการทหาร

ข้อยกเว้นการรับราชการทหารของเกาหลี ทหารในป่า เป็นที่คาดหมายว่าผู้ชายซึ่งมีสุขภาพร่างกายดีทุกคนจะเข้าประจำการ อย่างไรก็ตาม มีความเป็นไปได้ที่จะเข้ารับราชการทหาร นอกเหนือจากการปฏิบัติหน้าที่ เช่น หน้าที่ตำรวจ ปัญหาสุขภาพ ผู้ซึ่งมีสุขภาพไม่ดีสามารถเข้ารับ

¹¹ South Korea's Military Service Act of พ.ศ.2492.

¹² รัฐธรรมนูญสาธารณรัฐเกาหลี (ฉบับ พ.ศ. 2531). มาตรา 39.

ราชการทหารได้โดยไม่ปฏิบัติหน้าที่ อาจเป็นผ่านงานสังคมสงเคราะห์หรือบริการอื่น ๆ ของรัฐบาล
สุดท้าย ผู้ซึ่งเป็นโรคที่ทำให้ร่างกายอ่อนแอ เช่น เบาหวาน หรืออาการอื่นๆ สามารถได้รับการ
ยกเว้นจากการเกณฑ์ทหารโดยสิ้นเชิง

อาชีพที่ได้รับการยกเว้นการรับราชการทหาร สามารถยกเว้นให้ผู้ที่มิมีทักษะพิเศษได้
ตัวอย่างเช่น นักไวโอลิน นักเปียโน และนักบัลเล่ต์บางคนสามารถได้รับการยกเว้นจากการปฏิบัติ
หน้าที่ นอกจากนี้ นักกีฬาที่ได้รับเหรียญรางวัลจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก หรือโดยเฉพาะเหรียญ
ทองในเอเชียนเกมส์ จะได้รับการยกเว้นจากการปฏิบัติหน้าที่ บุคคลเหล่านี้จะเสร็จสิ้นการฝึกทหาร
ขั้นพื้นฐานเป็นเวลา 4 สัปดาห์แทน จากนั้นพวกเขาสามารถประกอบอาชีพต่อไปได้ตราบเท่าที่พวกเขา
ทำอย่างนั้นเป็นเวลา 42 เดือน เมื่อช่วงเวลานี้สิ้นสุดลง พวกเขาจะเข้ารับการฝึกทหารสองสามวัน
ทุกปีในช่วงหกปีถัดไป แต่นั่นเป็นขอบเขตของการรับราชการ

ระยะเวลาของการรับราชการทหารขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ สาขาของกองทัพที่พวกเขา
อยู่ ประจำการกับไม่ประจำการ ส่วนมีบทบาท แม้ว่าระยะเวลาการให้บริการของกองทัพบกและ
นาวิกโยธินสาธารณรัฐเกาหลีคือ 21 เดือน กองทัพเรือคือ 23 เดือน และกองทัพอากาศคือ 24 เดือน
สำหรับผู้ไม่ทำงานประจำ 24 เดือนสำหรับผู้ทำงานในสังคมสงเคราะห์หรือความร่วมมือระหว่าง
ประเทศ 34 เดือนสำหรับบุคลากรด้านเทคนิคอุตสาหกรรม และ 36 เดือนสำหรับผู้ทำงานเป็น
แพทย์ ทนายความ สัตวแพทย์ หรือนักวิจัยผู้เชี่ยวชาญระยะเวลาการรับราชการทหารในสาธารณรัฐ
เกาหลีนั้นยาวนาน อันที่จริง มันเป็นหนึ่งใน 4 อันดับแรกของโลก อยู่หลังเกาหลีเหนือเท่านั้น
(ซึ่งเป็นภาคบังคับสำหรับทั้งหญิงและชาย โดยมีเวลาให้บริการนานที่สุดในโลก), ออสเตรเลีย
(ซึ่งบังคับสำหรับผู้หญิง 24 เดือนและผู้ชายเป็นเวลา 32 เดือน) และสิงคโปร์ (บังคับสำหรับผู้ชาย
สำหรับ 24 เดือน)แม้ว่าจะมีการหารือเกี่ยวกับการลดระยะเวลาการรับราชการทหาร เนื่องจาก
ความสัมพันธ์กับเกาหลีเหนือ จึงไม่มีแผนในทันทีสำหรับเรื่องนี้

ขั้นตอนและเงื่อนไขและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารับราชการทหารของสาธารณรัฐ
เกาหลี

สำหรับกฎหมายเกี่ยวกับเกณฑ์ทหารของสาธารณรัฐเกาหลีนั้น ถูกกำหนดไว้ใน
รัฐธรรมนูญสาธารณรัฐเกาหลี และตราเป็นกฎหมาย รัฐบัญญัติ the mandatory military service by
the citizens of the Republic of Korea มีผลบังคับใช้ล่าสุดเมื่อ เดือน กันยายน 2009 เนื่องจาก
สาธารณรัฐเกาหลีประชาชนเพศชายทุกคนอยู่ในสภาพบังคับการเกณฑ์ทหารทุกคนต้องเข้ารับการ
เกณฑ์ทหาร โดยมีกฎหมายยกเว้นเกี่ยวกับการราชการทหาร เช่นเดียวกับ พระราชบัญญัติรับราชการ
ทหาร ของประเทศไทย แต่ต่างกันบางอย่างคือ ให้เพศหญิงเข้ารับราชการทหารได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจะ
ขอล่าว่าการเปรียบเทียบเกี่ยวกับการเข้ารับราชการทหารกองประจำการ เนื่องจากระบบการบังคับ

เข้ารับราชการทหารที่คล้ายกัน การเปรียบเทียบสามารถทำได้ชัดเจนมาก โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผู้มีหน้าที่เข้ารับราชการทหาร

ข้อ 3 (การเกณฑ์ทหาร)¹³

1) เพศชายทุกคนของสาธารณรัฐเกาหลีต้องรับราชการทหารโดยสุจริตตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐเกาหลีและรัฐบัญญัตินี้ เพศหญิงสามารถให้บริการอย่างแข็งขันหรือสำรองบริการผ่านการเป็นอาสาสมัคร รัฐบัญญัติ เลขที่ 10704 24 พฤษภาคม 2554

2) เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในรัฐบัญญัติ นี้ จะไม่มีการกำหนดกรณีพิเศษเกี่ยวกับการรับราชการทหารภาคบังคับ

3) บุคคลใดซึ่งประสงค์จะรับราชการทหารภาคบังคับหรือการรับราชการทหารโดยสมัครใจตามวรรค (1) จะได้รับความคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ สีผิว ฯลฯ

4) ไม่อนุญาตให้ผู้ที่ต้องรับผิดชอบในการรับราชการทหารแต่ถูกพิพากษาจำคุกโดยมีหรือไม่มีแรงงานเป็นเวลาอย่างน้อยหกปีได้รับอนุญาตให้รับราชการทหาร และชื่อของเขาจะถูกลบออกจากทะเบียนทหาร

การจำแนกประเภทของทหาร

มาตรา 5 (หมวดการรับราชการทหาร)¹⁴

(1) การรับราชการทหารจะจำแนกได้ดังนี้

1) บริการประจำ: บุคคลใด ๆ ดังต่อไปนี้:

ผู้ชายเกณฑ์ทหารผ่านการเกณฑ์ทหารหรืออาสาสมัคร

นายทหาร หมายหมาย นายทหารชั้นสัญญาบัตร และนายร้อยทหารบก ที่ได้รับการแต่งตั้งหรือคัดเลือกให้เข้าประจำการตามที่กำหนดไว้ในรัฐบัญญัติ นี้หรือพระราชบัญญัติการบริหารงานบุคคลทหาร

2) กำลังพลกองหนุน บุคคลใดต่อไปนี้:

บุคคลซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่เรียบร้อยแล้ว

บุคคลอื่นที่โอนไปให้บริการสำรองตามพระราชบัญญัตินี้

การรับผิดชอบในกรณีหลีกเลี่ยงชัดเจน

มาตรา 86¹⁵

¹³ the mandatory military service by the citizens of the Republic of Korea. ข้อ 3.

¹⁴ the mandatory military service by the citizens of the Republic of Korea. มาตรา 5.

¹⁵ the mandatory military service by the citizens of the Republic of Korea. มาตรา 86.

ผู้ใดละทิ้ง หลบหนี หรือทำร้ายร่างกาย หรือกระทำการอันเป็นเล่ห์อุบายโดยมีเจตนาจะ หลบหนีการรับราชการทหารหรือให้ลดหย่อนหรือยกเว้นการรับราชการทหาร ต้องระวางโทษ จำคุกโดยใช้แรงงานเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีแต่ไม่เกิน ห้าปี

มาตรา 87 (การเลี้ยง ฯลฯ ของร่างการตรวจร่างกาย)¹⁶

1) ผู้ใดผ่านร่างการตรวจร่างกายหรือการตรวจร่างกายแทนผู้รับผิดชอบร่างการตรวจ ร่างกายหรือการตรวจ ร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหนึ่งปีแต่ไม่เกินสามปี

2) ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 11-2 (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน สิบล้านบาท

3) ผู้ใดได้รับแจ้งร่างการตรวจร่างกายหรือการตรวจร่างกายแล้วไม่ผ่านการตรวจร่าง การหรือการตรวจร่างกายดังกล่าวในวันที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือน

มาตรา 88 (การหลบเลี้ยง ฯลฯ ของการเกณฑ์ทหาร)¹⁷

1) บุคคลใดที่ได้รับแจ้งการเกณฑ์ทหารหรือแจ้งการเรียก (รวมถึงการแจ้งการเกณฑ์ ทหารผ่านการรับสมัคร) และไม่ไปเกณฑ์ทหารหรือปฏิบัติตามคำสั่งนั้น แม้จะพ้นกำหนดระยะเวลา แล้วก็ตาม ระยะเวลารายงานต่อไปนับแต่วันที่เกณฑ์หรือเรียก โดยไม่มีเหตุอันสมควรต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินสามปี เว้นแต่ผู้ได้รับหนังสือแจ้งการตรวจให้เรียกแรงงานในยามสงคราม ตาม มาตรา 53

2) ขาดการตรวจตามวันและเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าล้านบาท หรือโดยความผิดทางอาญา จำคุก:

(1) สามวันสำหรับการเกณฑ์ทหารประจำการ;

(2) สามวันสำหรับการเรียกขึ้นบริการบุคลากรงานสังคมสงเคราะห์

(3) สามวันสำหรับการโทรเพื่อการศึกษาทางทหาร

(4) สองวันสำหรับการเรียกระดมกำลังทหารและการเรียกร้องให้ใช้แรงงานในช่วง สงคราม

2) ผู้ใดเกณฑ์ทหารหรือปฏิบัติตามคำสั่งแทนบุคคลซึ่งจะเกณฑ์หรือเรียกหลังจาก ได้รับแจ้งตามวรรค (1) ต้องระวางโทษจำคุกโดยใช้แรงงานเป็นเวลาอย่างน้อยหนึ่งปี แต่ไม่เกินสาม

¹⁶ the mandatory military service by the citizens of the Republic of Korea. มาตรา 87.

¹⁷ the mandatory military service by the citizens of the Republic of Korea. มาตรา 88.

ปี ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้เข้ารับการตรวจแทนบุคคลซึ่งมีหน้าที่ต้องผ่านการตรวจเรียกแรงงานในยามสงครามตามมาตรา 53¹⁸ (2) ต้องระวางโทษจำคุกด้วยแรงงาน ไม่เกินหนึ่งปี

3) ลบแล้ว

มาตรา 90 (การเลี่ยงการเรียกร้องให้ระดมกำลังทหาร)¹⁹

บุคคลใดที่ได้รับแจ้งการเรียกระดมกำลังทหารแต่ไม่เกณฑ์ทหารหรือเข้ารับการตรวจตามวันและเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกโดยแรงงาน ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสิบสี่พันบาท หรือจำคุกทางอาญา

(2) ผู้ใดเข้าเกณฑ์ทหารหรือเข้ารับการตรวจแทนผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหารหรือเข้ารับการตรวจหลังจากได้รับแจ้งการเรียกระดมกำลังทหารแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกด้วยแรงงาน ไม่เกินสองปี เจ้าหน้าที่ของรัฐ แพทย์ หรือทันตแพทย์ ใด ๆ ที่ออกเอกสาร ใบรับรอง หรือใบรับรองแพทย์อันเป็นเท็จ โดยเจตนาจะเลื่อนหรือยกเว้นการเกณฑ์ทหาร หรือทำให้อายุราชการสั้นลงตามพระราชบัญญัตินี้ ของบุคคลใดที่ต้องรับราชการทหาร ต้องระวางโทษจำคุกโดยใช้แรงงานไม่น้อยกว่าหนึ่งปีแต่ไม่เกิน 10 ปี ในกรณีเช่นนี้ ให้ระงับคุณสมบัติได้ไม่เกิน 10 ปีพร้อม ๆ กัน

สำหรับการที่กำลังศึกษา หรือโรคที่ขัดต่อการราชการทหารยังมีบางส่วนจะมีส่วนที่คล้ายกับกฎหมายกับประเทศไทยหลายส่วนเหมือนกัน อาจเพราะเนื่องจากเป็นประเทศที่มีความต้องการทหารเป็นจำนวนมากเช่นกัน จุดสังเกตแต่ในสาธารณรัฐเกาหลีมีการอุโลมให้ เพศหญิงมีสิทธิสมัครเข้ารับราชการเป็นกองประจำการเช่นเดียว แต่ในประเทศไทยนั้น เปิดโอกาสให้มีสิทธิเรียนวิชารักษาดินแดน และเปิดโอกาสให้เข้ารับราชการเป็นทหารประจำการ

เมื่อพิจารณาถึงบทกำหนดโทษของกฎหมายรับราชการทหารของสาธารณรัฐเกาหลีแล้ว จะเห็นได้ว่าบทการลงโทษการเกณฑ์ทหารเป็นบทโทษหนักสำหรับกรณีที่มีการหลีกเลี่ยงจัดขึ้น ส่วนการดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดของทหารกองประจำการจะอยู่ในอำนาจของศาลทหาร และผู้มีอำนาจหน้าที่ตามที่ศาลทหารกำหนดทั้งสิ้น

การพิจารณาคดีของศาลทหารในสาธารณรัฐเกาหลี

ศาลทหารทำหน้าที่พิจารณาตีความของทหารและข้าราชการพลเรือนที่ทำงานในกองทัพที่กระทำผิด เช่น คดีความผิดฐานกบฏ การหนีทหาร การไม่เชื่อฟังคำสั่ง หรือการกระทำผิดทางอาญา ส่วนพลเรือนที่ต้องขึ้นศาล ทหารต่อเมื่อกระทำผิดในเรื่องการจรรยาบรรณทางทหาร การเข้าไปแทรกแซงกิจการของทหาร หรือคดีที่ได้รับบุไว้ใน กฎหมายอย่างชัดเจน เช่นเดียวกับศาลทหารในประเทศไทยที่มีอำนาจพิจารณาความผิดของพลเรือนที่กระทำความผิดในเขตอำนาจศาลทหาร แต่

¹⁸ the mandatory military service by the citizens of the Republic of Korea. มาตรา 53.

¹⁹ the mandatory military service by the citizens of the Republic of Korea. มาตรา 90.

ศาลฎีกาสาธารณรัฐเกาหลียังมีอำนาจพิจารณาคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลทหาร เมื่อจำเลยหรือโจทก์ยื่นฎีกาต่อศาล เป็นต้น

โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเกาหลีได้กำหนดบทบาท โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งมีอำนาจพิจารณาผู้ที่กระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร เช่น มาตรา 27 วรรคสอง พลเมืองที่ไม่ได้อยู่ในการรับราชการทหารหรือผู้ที่ไม่ได้เป็นลูกจ้างของกองทัพกองกำลังจะไม่ถูกพิจารณาคดีโดยศาลทหารในอาณาเขตของสาธารณรัฐประเทศเกาหลี ยกเว้นกรณีการก่ออาชญากรรมตามพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการจัดประเภทที่สำคัญข้อมูลทางการทหาร ทหารรักษาการณ์ ป้อมยาม การจัดหาอาหารและเครื่องดื่มนี่เป็นอันตราย เกลียดชังและการทารุณกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวก และกรณีประกาศ ของกฎอัยการศึกวิสามัญ โดยที่กล่าวมานั้นหากมีข้อพิพาทจะต้องขึ้นพิจารณาที่ศาลทหาร

3.2.2 กฎหมายเกี่ยวกับ การรับราชการทหารในสหรัฐอเมริกา

แม้ว่าสหรัฐอเมริกาจะยังมีกฎหมายบังคับเกณฑ์ทหารอยู่ โดยชายอายุระหว่าง 18-25 ปีจะต้องลงทะเบียนเพื่อเรียกในกรณีจำเป็น แต่ในทางปฏิบัติไม่มีการบังคับเกณฑ์ทหารแล้ว สหรัฐอเมริกาจึงจัดอยู่ในประเภทที่มีกฎหมายบังคับเกณฑ์ทหาร แต่กฎหมายไม่ได้ถูกใช้

การเกณฑ์ทหารในสหรัฐอเมริกาปัจจุบันใช้ระบบสมัครใจ โดยเรียกกองทัพที่มาจากอาสาสมัครใจเหล่านี้ว่า “กองทัพอาสาสมัครล้วน (all volunteer forces)”

ก่อนหน้านี้ สหรัฐอเมริกาไม่ใช่กองทัพอาสาสมัครล้วนเสียทีเดียว แต่จะมีการเรียกเกณฑ์ทหารเฉพาะในกรณีที่จำเป็นเมื่อทหารอาสาสมัครไม่เพียงพอ มีการตั้งข้อสังเกตว่าสหรัฐอเมริกาใช้การบังคับเกณฑ์ทหารในความขัดแย้งที่สำคัญ 5 ครั้งด้วยกัน ได้แก่ ปฏิวัติปลดแอกจากอังกฤษ ช่วงสงครามกลางเมือง ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 และสงครามเย็น ได้แก่ สงครามเกาหลีและสงครามเวียดนาม

แนวคิดการจัดตั้งกองทัพอาสาสมัครล้วนเกิดขึ้นทั้งที่อยู่ในระหว่างสงครามเวียดนาม โดยขณะนั้น ริชาร์ด นิกสัน เป็นประธานาธิบดีจากพรรครีพับลิกันซึ่งเป็นฝ่ายการเมืองอนุรักษ์นิยม เหตุที่นิกสันต้องการยกเลิกการบังคับเกณฑ์ทหารในตอนนั้นเนื่องจากเกิดกระแสต่อต้านสงครามเวียดนามอย่างสูงในหมู่วัยรุ่นและ

เยาวชน โดยเห็นว่าหากไม่มีการบังคับเกณฑ์ทหาร คนรุ่นใหม่อาจจะหยุดออกมาประท้วงหลังจากคณะกรรมการศึกษาแล้วว่าสหรัฐอเมริกาสถาปนิกยกเลิกการบังคับเกณฑ์ทหารได้โดยไม่ต้องส่งผลต่อเสนาญาณภาพทางการทหารของประเทศ สหรัฐอเมริกาจึงเปลี่ยนไปใช้ระบบสมัครใจในปี 1973 (พ.ศ.2516)

ถึงแม้ว่าสหรัฐอเมริกาจะเปลี่ยนมาใช้ระบบสมัครใจแล้ว แต่ก็เชื่อว่าปัญหาจะหมดไป มหาวิทยาลัยบราวน์ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกองทัพของสหรัฐอเมริกาพบว่าระบบเกณฑ์ทหารสมัครใจเองก็ยังมีข้อจำกัดหลายอย่าง เช่น ในช่วงสงครามอิรัก ทหารหลายคนถูกบังคับให้ประจำการต่อ ทั้งที่หมดอายุสัญญาแล้วและไม่ประสงค์จะอยู่ต่อ เมื่อต้องการร้องขอสถานะผู้คัดค้านด้วยมโนธรรมสำนึก (Conscientious Objector) เพื่อไม่ขอมีส่วนร่วมในกองทัพอีก ทหารที่ยื่นคำร้องเหล่านี้ก็มักจะโดนขัดขวางหรือถ่วงให้ช้าออกไป มิเช่นนั้นก็ไม่ให้ได้รับอนุมัติ นอกจากนี้ยังมีกรณีทหารที่ยื่นคำร้องเหล่านี้ถูกสั่งจำคุกด้วยข้อหาต่างๆ นอกจากนี้ ประเด็นเรื่องความสมัครใจบางครั้งก็เกี่ยวข้องกับแง่มุมอื่นๆ เช่น ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สวัสดิการของรัฐ และการเหยียดชาติพันธุ์ที่ทำให้คนสมัครใจ(ไม่)เกณฑ์ทหารได้ไม่เท่ากัน

อย่างไรก็ตามแม้สหรัฐอเมริกาใช้ระบบการสมัครใจเข้ารับราชการทหาร ก็มีกฎหมายมาใช้เกี่ยวกับการรับราชการทหาร และมีกระบวนการขั้นตอนเกี่ยวกับการรับราชการทหารไว้คือ This Act may be cited as the "Military Selective Service Act". สำหรับกฎหมายเกี่ยวกับทหารกองสหรัฐอเมริกานั้น แม้จะไม่ได้มีการเกณฑ์ทหารในสหรัฐ แต่การดำเนินคดีอาญาสำหรับทหารประจำการ และทหารอาสาซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับทหารเกณฑ์ในบ้านเรา เพียงแต่เปิดโอกาสให้ชาวต่างชาติผู้ถือบัตรกรีนการ์ด และบุคคลเพศหญิงสามารถรับราชการทหารในกองประจำการดังนี้

รัฐบัญญัตินี้เรียกว่า "รัฐบัญญัติคัดเลือกทหาร"

1) สภากองเกรสประกาศว่าต้องมีการบรรลุและรักษากำลังอาวุธที่เพียงพอเพื่อประกันความมั่นคงของประเทศนี้

2) สภากองเกรสประกาศเพิ่มเติมว่าในสังคมเสรี ภาระผูกพันและสิทธิพิเศษของการรับใช้ในกองกำลังติดอาวุธและองค์ประกอบสำรองของกองกำลังดังกล่าว ควรจะแบ่งปันกันโดยทั่วไป ตามระบบการคัดเลือกที่ยุติธรรมและยุติธรรม และสอดคล้องกับ การรักษาเศรษฐกิจของประเทศที่มีประสิทธิภาพ

3) สภากองเกรสประกาศเพิ่มเติมตามนโยบายการทหารตามประเพณีของเราดังที่แสดงไว้ในรัฐบัญญัติ ป้องกันราชอาณาจักร พ.ศ. 2459 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ความแข็งแกร่งและการจัดระเบียบของดินแดนแห่งชาติทั้งภาคพื้นดินและทางอากาศเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของการป้องกันแนวแรกของประเทศนี้ จงรักษาและมั่นใจตลอดเวลาดังนี้ สภากองเกรสจึงมีเจตจำนงว่าเมื่อใดก็ตามที่สภากองเกรสกำหนดว่าหน่วยและองค์กรมมีความจำเป็นสำหรับความมั่นคงของชาติมากกว่าหน่วยประจำของกองกำลังภาคพื้นดินและกองทัพอากาศ และหน่วยงานที่ประจำการตามนี้ บท กองกำลังพิทักษ์แห่งชาติของสหรัฐ ทั้งภาคพื้นดินและทางอากาศ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพื้นที่ดังกล่าวตามความจำเป็น ร่วมกับหน่วยของส่วนประกอบสำรองตาม

ความจำเป็นสำหรับกำลังที่สมดุล จะได้รับคำสั่งให้เข้าประจำการในรัฐบาลกลางและดำเนินการต่อไปในนั้น ทราบไคที่ยังมีความจำเป็นเช่นนั้นอยู่

4) สภาkongเกรสประกาศเพิ่มเติมว่าบทบัญญัติที่เพียงพอสำหรับความมั่นคงของชาติ ต้องใช้ความพยายามสูงสุดในด้านการวิจัยและการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ และการใช้ทรัพยากรกำลังคนที่สำคัญทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และกำลังคนของประเทศชาติอย่างเต็มที่

5) สภาkongเกรสประกาศเพิ่มเติมว่าระบบบริการคัดเลือกควรยังคงเป็นอิสระในการบริหารจากหน่วยงานอื่น ๆ รวมถึงกระทรวงกลาโหม

ประมวลกฎหมายยุติธรรมทางทหารหรือที่เรียกว่า UCMJ เป็นประมวลกฎหมายหลักที่ใช้ควบคุมกระบวนการยุติธรรมทางทหารภายในทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา UCMJ ใช้กับสมาชิกทุกคนในกองทัพของสหรัฐอเมริกา รวมถึงทหารที่เกษียณอายุแล้ว เช่นเดียวกับสมาชิกของหน่วยงานราชการอื่น ๆ ในเครื่องแบบ (เช่น NOAA Corps และ Public Health Service Commissioned Corps) เมื่อเชื่อมต่อกับกองทัพ UCMJ ถูกสร้างขึ้นโดยการกระทำของรัฐสภาkongเกรสแห่งสหรัฐอเมริกาในปี 2494 เพื่อสร้างระบบความยุติธรรมทางทหารที่ค่อนข้างสม่ำเสมอในทุกสาขาของกองทัพของประเทศ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดทางวินัยเพียงเล็กน้อย บริการแต่ละอย่างมีขั้นตอนที่แตกต่างกันบ้าง

นอกเหนือจากประมวลกฎหมายยุติธรรมทางทหารแล้ว บุคลากรยังต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสหรัฐอเมริกา กฎหมายของรัฐบาลกลางอื่น ๆ และกฎหมายของรัฐแต่ละแห่งที่เกี่ยวข้อง (เช่น เมื่อใดก็ตามที่สมาชิกบริการอยู่ในสหรัฐอเมริกา เว้นแต่จะอยู่ในฐานทัพทหารที่มีเอกสิทธิ์เฉพาะ เขตอำนาจศาลของรัฐบาลกลาง) เมื่อเกิดการละเมิด UCMJ เรื่องจะได้รับการจัดการโดยคำสั่งของสมาชิกบริการ เมื่อมีการละเมิดกฎหมายของรัฐบาลกลางหรือของรัฐ เรื่องนี้อาจได้รับการจัดการโดยหน่วยงานท้องถิ่น รัฐ หรือรัฐบาลกลาง

ขั้นตอนและเงื่อนไขและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสมัครเป็นทหารกองเกินสหรัฐอเมริกา

กล่าวโดยสรุปคือ สหรัฐอเมริกายกเลิกการเกณฑ์ทหารซึ่งแต่เดิมกำหนดให้บุคคลเพศชายอายุตั้งแต่ 18 – 25 ปีเข้ารับราชการทหาร โดยเปลี่ยนมาใช้อาสาสมัครทหารแทนการออกกฎหมายบังคับใช้การลงใช้การลงโทษจึงมุ่งเน้นไปที่ทหารประจำการแทนเนื่องจากบุคคลเพศชายไม่มีความจำเป็นในการลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว เช่น กระบวนการยุติธรรมโดยทหารของสหรัฐฯ ที่ยังใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ ประมวลกฎหมายยุติธรรมทหาร (Uniform Code of Justice - UCMJ)²⁰ ประมวล

²⁰ ประมวลกฎหมายนี้เป็นเสมือนประมวลกฎหมายทางอาญาสำหรับกองทัพอเมริกา (Uniform Code of Justice - UCMJ).

กฎหมายนี้เป็นเสมือนประมวลกฎหมายทางอาญาสำหรับกองทัพอเมริกา โดยประมวลกฎหมายนี้ได้บัญญัติถึงความผิดทั่วไป ซึ่งสามารถถูกลงโทษภายใต้กฎหมายของพลเรือน เช่น การข่มขืน การฆาตกรรม และก็ยังบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ทหารโดยเฉพาะ เช่น การหนีทหาร การไม่เคารพต่อเจ้าหน้าที่ระดับสูง ให้เป็นอาชญากรรม เพื่อเป็นการสร้างระเบียบและวินัยให้แก่เจ้าพนักงาน

บุคคลที่อยู่ภายใต้บังคับของประมวลกฎหมายนี้ได้แก่ สมาชิกกองทัพซึ่งยังคงปฏิบัติงานอยู่ สมาชิกกองกำลังสำรองทั้งที่ปฏิบัติหรือหมดหน้าที่แล้ว นักเรียนนายทหาร นักเรียนนายเรือ อากาศ นักเรียนทหารเรือ และสมาชิกของสมาคมกองเรือสำรองกับสมาชิกของกองนาวิกโยธินสำรอง นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ซึ่งเกษียณอายุราชการจากกองทัพแล้วแต่ยังได้รับการพยาบาลจากกองทัพและองค์กรอื่นๆ ที่ทำงานให้กับกองทัพ ก็อยู่ภายใต้การบังคับใช้ประมวลกฎหมายนี้ด้วยเช่นกัน ประมวลกฎหมายยุติธรรมทางทหารนี้ยังสามารถบังคับใช้กับบุคคลเหล่านี้ได้ในทุกสถานที่ไม่ว่าภายในและภายนอกอาณาเขตของสหรัฐฯ (กล่าวคือมีเขตอำนาจศาลครอบคลุมทั่วโลก)

ในสหรัฐฯ การรับราชการทหารพลเมืองอเมริกัน และชาวต่างชาติ เป็นระบบความสมัครใจ หน่วยบริการพลเมืองและการตรวจคนเข้าเมืองของสหรัฐอเมริกา (USCIS) กล่าวว่า สาขาบริการแต่ละสาขามีข้อกำหนดในการเกณฑ์ทหารที่แตกต่างกัน แต่มีข้อกำหนดมาตรฐานบางประการที่เหมือนกันทั้งประเทศ ลักษณะงานในกองทัพสหรัฐฯ มีความหลากหลายเทียบเท่าได้กับงานประจำทั่วไป โดยมีให้เลือกตั้งแต่อาชีพคนขับรถ ช่างทหาร ทหารออกรบ ไปจนถึงแพทย์ อย่างไรก็ตามบางอาชีพในกองทัพก็ถูกสงวนไว้เฉพาะพลเมืองอเมริกันเท่านั้น เช่น หน่วยปฏิบัติการพิเศษ นักนิวเคลียร์วิทยา และตำรวจทหาร เป็นต้น

การเกณฑ์ทหารเพียงครั้งเดียว (จนกว่าจะเปลี่ยนสัญชาติ)

บุคคลต่างชาติที่เข้าเกณฑ์ทหารในสหรัฐฯ จะถูกจำกัดระยะเวลาการรับราชการทหารเพียงครั้งเดียว หากชาวต่างชาติที่เข้ารับราชการ ได้แปลงสัญชาติเป็นพลเมืองอเมริกัน พวกเขาจะได้รับอนุญาตให้เข้าเกณฑ์ทหารอีกครั้ง ตามที่กฎหมายสหรัฐฯ ได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามสำหรับชาวต่างชาติที่ถือ green card สามารถครองยศได้ถึงนายสิบ เพราะหากจะเป็นนายทหารสัญญาบัตรต้องมีสัญชาติอเมริกันเท่านั้น โดยมีกฎหมายของสหรัฐอเมริกาที่ระบุหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมายไว้ดังนี้²¹

โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 3 แห่งประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา และในฐานะประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกาและผู้บัญชาการทหารสูงสุด จึงได้มอบหมายให้กระทรวงกลาโหมเป็นผู้มีอำนาจ กฎและระเบียบที่ปรับเปลี่ยนมาตรฐานและข้อกำหนดเกี่ยวกับการชักชวนบุคคลเข้า

²¹ 8 U.S.C. 1182(a)(22).

สู่กองทัพ) ตกเป็นของประธานาธิบดีโดยบทบัญญัติสุดท้ายของมาตรา 4 (ก) ของพระราชบัญญัติการฝึกและการบริการทางทหารสากล กระทรวงกลาโหมได้รับอนุญาตให้มอบหมายอำนาจนั้นให้กับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมซึ่งจำเป็นต้องได้รับการแต่งตั้งโดยและด้วยคำแนะนำและยินยอมของวุฒิสภา ห้ามมิให้บุคคลใดเข้าเป็นทหารในการฝึกและการบริการที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานและข้อกำหนดที่กำหนดในระเบียบและข้อบังคับที่เลขานุการหรือผู้รับมอบอำนาจกำหนดตามคำสั่งนี้

ในส่วนบทกำหนดโทษ เนื่องจากไม่มีการบังคับโทษแก่ทหารกองเกินในกฎหมายสหรัฐอเมริกา แต่ก็มีบทบัญญัติให้ดำเนินการกับทหารอาสาได้ตามกฎหมาย คือ บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่าล้มเหลวโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายภายใต้กฎหมาย Military Selective Service Act²² [หรือกฎหรือข้อบังคับใดๆ ที่ประกาศใช้ตามนั้น] เพื่อลงทะเบียนหรือลงทะเบียนตรงเวลา เพื่อให้คณะกรรมการท้องถิ่นทราบที่อยู่ปัจจุบันของตน เพื่อรายงานหรือยื่นเพื่อสอบปฐมนิเทศหรือปฐมนิเทศ เพื่อรายงานหรือส่งตัวเข้ารับตำแหน่ง หรือเพื่อรายงานหรือยื่นต่อ หรือดำเนินการให้บริการตามมาตรา 6(j) 23 ในช่วงเวลาตั้งแต่ 4 สิงหาคม 2507 ถึง 28 มีนาคม 2516 รวมและผู้ที่ไม่ถูกพิพากษาว่ามีความผิดในการพิจารณาคดีในความผิดดังกล่าว จะได้รับการปลดจากการดำเนินคดีและการลงโทษสำหรับความผิดดังกล่าว ดังนี้

(i) แสดงตนต่ออัยการสหรัฐฯ ก่อนวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2518

(ii) ดำเนินการข้อตกลงที่ยอมรับความจงรักภักดีของเขาต่อสหรัฐอเมริกาและให้คำมั่นที่จะปฏิบัติตามช่วงเวลาของการบริการทางเลือกภายใต้การอุปถัมภ์ของผู้บัญชาการ Selective Service และ

(iii) เสร็จสิ้นบริการดังกล่าวอย่างน่าพอใจการบริการทางเลือกต้องส่งเสริมสุขภาพความปลอดภัย หรือผลประโยชน์ของประเทศ ผู้หลบเลี่ยงจะไม่ได้รับสิทธิพิเศษในการเสร็จสิ้นการบริการทางเลือกโดยการบริการในกองทัพอย่างไรก็ตาม โปรแกรมนี้จะไม่นำไปใช้กับบุคคลซึ่งถูกกีดกันไม่ให้กลับเข้ามาในประเทศสหรัฐอเมริกาอีกครั้งภายใต้ 8 U.S.C. 1182(a)(22) หรือกฎหมายอื่น นอกจากนี้ หากบุคคลซึ่งมีสิทธิ์เข้าร่วมโปรแกรมนี้ยังมีค่าใช้จ่ายทางอาญาอื่นๆ ที่ค้างชำระ การเข้าร่วมโปรแกรมอาจถูกปรับเงื่อนไขหรือเลื่อนออกไปจนกว่าจะถึงตอนนั้น การดำเนินการขั้นสุดท้ายของค่าใช้จ่ายอื่นๆ ได้บรรลุถึงตามกฎหมายแล้วระยะเวลาของการบริการจะอยู่ที่สี่สิบสี่เดือนซึ่งอัยการสูงสุดอาจลดลงเนื่องจากสถานการณ์บรรเทา Military Deserters— สมาชิกของกองกำลัง

²² Military Selective Service Act. มาตรา 5.

²³ Military Selective Service Act. มาตรา 6(j).

ติดอาวุธที่ได้รับการจัดประเภททางการบริหารว่าเป็นผู้ทิ้งร้างเนื่องจากขาดงานโดยไม่ได้รับอนุญาต และขาดหายไปในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 4 สิงหาคม 2507 ถึง 28 มีนาคม 2516 รวมทั้งหมด จะได้รับการปลดเปลื้องจากการดำเนินคดีและ การลงโทษตามมาตรา 85, 86 และ 87 แห่งประมวลกฎหมายยุติธรรมทางทหาร สำหรับการขาดงานดังกล่าวและสำหรับความผิดที่เกี่ยวข้องโดยตรง หากก่อนวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2518 โดยบุคคลผู้นั้นสาบานว่าจะจงรักภักดีต่อสหรัฐอเมริกาและ ดำเนินการตามข้อตกลงกับเลขานุการกรมทหารซึ่งเขาไม่อยู่เองหรือสำหรับสมาชิก ของหน่วยยามฝั่งพร้อมกับรัฐมนตรีกระทรวงคมนาคมให้คำมั่นที่จะปฏิบัติตามช่วงเวลาของการบริการทางเลือก ภายใต้การอุปถัมภ์ของผู้บัญชาการบริการคัดเลือก การบริการทางเลือกต้องส่งเสริมสุขภาพ ความปลอดภัย หรือผลประโยชน์ของประเทศ

การพิจารณาคดีของศาลทหารในสหรัฐอเมริกา

ศาลทหารสหรัฐอเมริกาได้แบ่งออกจากศาลพลเรือน ซึ่งอาศัยรากฐานมาจากรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยของสหรัฐอเมริกา สภากองเกสใช้อำนาจในระบบยุติธรรมทางทหาร โดย ออกประมวลยุติธรรมทางทหารชื่อว่า (uniform Code Of Military Justice : UCMJ) ทั้งนี้จะมีคู่มือ ศาลทหารที่เปรียบคล้ายกับ พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารของไทย ชื่อว่า (Manual for court-martial unitedstate :MCM)

ศาลทหารในสหรัฐอเมริกา มีเขตอำนาจดังนี้

- 1) เขตอำนาจเหนือความผิด
- 2) ความผิดอาญาทหาร²⁴
- 3) ความผิดกฎหมายทหารและกฎหมายอื่น

เขตอำนาจเหนือบุคคล²⁵

- 1) กำลังพลประจำการ สํารอง นอกประจำการ
- 2) นักเรียนทหาร
- 3) พลเรือนที่สังกัดอยู่ในราชการทหาร
- 4) บุคคลซึ่งอยู่ในควบคุมของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารตามคำสั่งของศาลทหาร
- 5) เชลยศึก

ศาลทหารหรือคณะกรรมการส่วนใหญ่มักจะใช้ในการอ้างถึงศาลที่อ้างอำนาจเหนือ บุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของกองทัพศัตรูที่จะมีขึ้นในการดูแลของทหารและจะถูกกล่าวหาว่าละเมิด เป็นกฎแห่งสงคราม ในทางตรงกันข้ามศาลทหารโดยทั่วไปจะมีเขตอำนาจเหนือสมาชิกในกองทัพ

²⁴ Rule for court-martial rule 20 (d) (1)

²⁵ Uniform code of military justice. มาตรา 2.

ของตนเท่านั้น ศาลทหารหรือคณะกรรมการอาจยังคงใช้หลักเกณฑ์และวิธีการของศาลทหาร แม้ว่าโดยทั่วไปจะไม่เป็นเช่นนั้นก็ตาม

โดยทั่วไปแล้วศาลทหารจะไม่ยืนยันเขตอำนาจศาลเหนือบุคคลซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นพลเรือนซึ่งถูกกล่าวหาว่าละเมิดกฎหมายแพ่งหรืออาญา อย่างไรก็ตามบางครั้งศาลทหารมักใช้เพื่อทดลองบุคคลซึ่งไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทัพของรัฐใดรัฐหนึ่งซึ่งถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้สูบบุหรี่และกระทำการละเมิดกฎหมายสงคราม แม้ว่าศาลทหารในสหรัฐอเมริกาจะไม่มีอำนาจพิจารณาคดีพลเรือน โดยตรงแต่หากเป็นพลเรือนที่ถูกกล่าวหาว่าก่อการร้ายก็สามารถนำขึ้นศาลทหารได้ การดำเนินคดีอาญากับทหารกองเกินของสหรัฐอเมริกานั้น แม้ว่ากฎหมายการเข้ารับราชการทหารภายใต้รัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาก็ยังมีผลใช้อยู่ แต่การดำเนินคดีมิได้เกิดขึ้น เนื่องจากสหรัฐอเมริกามีการรับสมัครทหารอาสาตามที่กล่าวมาเช่นเดียวกัน คืออาสาสมัคร ซึ่งแต่ละปีมีผู้ที่สมัครเกินความต้องการ และในส่วนการกระทำความผิดของทหารอาสาสหรัฐอเมริกาก็ต้องขึ้นศาลทหารเมื่อกระทำความผิด

การดำเนินคดีวินัยทหารในสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกา การดำเนินการทางวินัยทหารของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่ใช้กฎหมายระบบ Common Law มีการจัดกำลังทหารประจำกองทัพไว้ ทั้งภายในประเทศและไปประจำในต่างประเทศ ถือเป็นเรื่องปกติที่การปกครองบังคับบัญชาทหารผู้ถืออาวุธ ซึ่งมีกำลังพลเป็นจำนวนมากในกองทัพจำเป็นต้องมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งและกฎที่เคร่งครัด เพื่อให้อำนาจแก่ผู้บังคับบัญชาทหารในการสั่งการปกครองบังคับบัญชาแก่ทหารผู้อยู่ในปกครอง จึงมีการตรากฎหมายโดยสภา Congress เพื่อใช้บังคับแก่บรรดาเหล่าทหารของกองทัพ คือ กฎหมายว่าด้วยยุติธรรมทหาร ค.ศ. 1950 (Uniform Code of Military Justice: UCMJ) โดยประมวลกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดอำนาจการลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชา (Non judicial Punishment or Disciplinary Punishment) การใช้มาตรการทางวินัย โดยโทษทางวินัยที่จะลงแก่ทหารที่กระทำผิด จะใช้หลักจำกัดสิทธิ (Less Due Process) ซึ่งไม่ถือว่าเป็นโทษจำคุก แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ²⁶

- 1) ผู้กระทำผิดวินัยเป็นนายทหารชั้นประทวน และ
- 2) ผู้กระทำความผิดเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร

การใช้มาตรการทางวินัย การพิจารณาโทษทางวินัย เป็นมาตรการกวดขันทางวินัยซึ่งผู้เป็นผู้บังคับบัญชาของทหาร สามารถนำไปใช้ในการพิจารณาลงโทษผู้ใต้บังคับบัญชา โดยอาศัยอำนาจ ตามประมวลกฎหมายยุติธรรมทหาร มาตรา 1577 (Uniform Code of Military Justice:

²⁶ Non judicial Punishment or Disciplinary Punishment. มาตรา 15.

UCMJ)²⁷ ซึ่งเป็นกระบวนการพิจารณาที่รวดเร็วใช้หลักจำกัดสิทธิ เนื่องจากกระตบสิทธิของทหารไม่รุนแรงนัก เนื่องจากไม่ใช่การพิจารณาโดยศาลไม่ถือเป็นโทษจำคุก ไม่มีโทษปลดออกจากราชการ มาตรการทางวินัยมีเงื่อนไขและขั้นตอน มีดังนี้

1) เป็นการกระทำผิดต่อประมวลกฎหมายยุติธรรมทหารเท่านั้นแต่เป็นความผิดเล็กน้อย

2) ผู้กระทำผิดจะได้รับการคุ้มครองสิทธิหลายประการ เช่น สิทธิที่จะปฏิเสธการใช้อำนาจพิจารณาทางวินัยของผู้บังคับบัญชา โดยเลือกให้ศาลทหารพิจารณา สิทธิปรึกษาทนายความ หากจำเป็น สิทธิตรวจสอบพยานหลักฐาน สิทธิในการพิจารณาต่อหน้าหรือพิจารณาลับหลังผู้บังคับบัญชา สิทธิในการนำพยานหลักฐานมาสืบต่อผู้ สิทธิที่จะไม่ให้การเป็นปฏิปักษ์กับตนเอง สิทธิอุทธรณ์การลงโทษ

²⁷ Uniform Code of Military Justice: UCMJ. มาตรา 1577.